Ն. 4566 1881 — ՓԵՏՐՎԱՐ 3 ՍԱԼ.

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՓԵՏՐՎԱՐ 15 ՍԱԼ. — Ն.: 4566

22 ԻՆՃԻ ՍԻՆԻ — ١٢٩٨ ՐԷՊԻԼԷՎԼ. ١٦ — 40 ՓԱՐԱ.

Արարատի Աղիւսակ

ՄԻԻՆԱՏԻԻ ԻՐԱՃԻԵԱՍ

22 ԻՆՃԻ ՍԻՆԻ — ١٢٩٦ ՇՈՒՊԱԹ ٢ — 40 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լօնտրա, 14 փետրվար

Տիւնքի կիւն Հայտարգտա, Մ. Բարնէլ լեհինտէ պիր նիւմայիշ վուգու պուլմուշ տուր։ Իրլանտալը մէպուսպար, հիւքիւմէթին բօլիթիկասը այէյհինտէ շէաիտէն հարէքէթ լիթմիշլէր տիր։ Իշպու նիւմայիշտէ պինլէրճէ քէսան հաղբը պուլունուպ, հիչ պիր դարբշբէգլէդ վուգու պուլմադը տուր։

Վիէննա, 14 փետր.

Գօնթ տը Հայցֆէլտ, Տէրիսատէթ մէլիթէվէճճիհէն պու կիւն պուրատան հարէքէթ լիթմիշ տիր։

ԱԺԱՆՍ ԲԷՕՑԹԸՐ

Տիւն ադշամ, լօրտլար մէճլիսինտէ, խարիճիտէ նազբը գօնթ Կըրանվիլ, մուախխարէն Բուսլարը Թիւրքիսթանտա վուգու պուլան ֆիւթուհաթլարընան, վէ Հինտիսթանտա Ինկիլիզ իմբէրաթօրլուղու էմնիյէթի իւղէրինէ Բուսլարը վագը օյաճադ նուֆուզունան պահս լիթտիկի սբրատա, 1876 տա բրէնս Կօրչագօֆուն, Օրթա Ասիաբը Բուսիա իլէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրի միեանէսինտէ թադսիմ լիթմէք իւզրէ պաղը թէքլիֆլէր լիթմիշ օլտուղունու թէքզիպ էյլէմիշ տիր։

Աթինա, 14 փետր.

Պու կիւն հարպիէ նազբը Մ. Մավրօմիխալիս, 30 եաշընտան 40 եաշընա գատար օլան էֆրատըն միլլէթ մուհաֆըզը ասքէրի թէշքիլինէ տայիր մէճլիսի մէպուսանա պիր գանուն լայիհասը թադիմ էյլէմիշ տիր։ Դանունը մէզքիւր, հարպիէ նէզարէթինէ, նիզամիէ օլտուսու սաֆլարընան էքսիլիկինտէ վէ միւնասիպ ատտ օլունտուղունատա, մէզքիւր նօզանլարըն միլլէթ մուհաֆըզը էֆրատընան իքմալ խորլմէսինէ հագգ վիրմէքտէ տուր։

Վիէննա, 15 փետրվար

Գօնթ Հայցֆէլտ տիւն Վիէննատան հարէքէթ լիթմիշ տիր, վէ բէնչէնպիհ կիւնքի Վարնա բօսթասընտա Տէրիսատէթէ վիրուտի մէմուլ տուր։

Լօնտրա, 15 փետրվ.

Բաղար կիւնիւ Հայտարգտա վուգու պուլան իճթիմատէն պէրու, Մ. Բարնէլ թասավվուրունու թէպտիլ լիթմիշ օլուպ, Ամէրիգատա կլիմէք նիյյէթինտէ պուլունտուղունու խապէր վիրմէքտէ տիր։ Խիեանէթ թէօհմէթիյլէ հիւքիւմէթ թարաֆընան Մ. Բարնէլին ալաղ ու կիրիֆթ իտիրմէք նիյյէթինտէ պուլունուլտուղունա տայիր հիչ պիր խապէր ալընամադը տուր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Ումուրը մալիէէնին հիւնի ինզիպաթ վէ ինթիզամա բապթը յա, մուզայիգայի հաղբէնին սէրիան տէֆ ու բէֆի չարէսինի խաթիհսալ իչին միւզաքէրաթը լաղմէ իճրա պույրուլտուղու ումուրը մալիմէտէն տիր։

Թէտապիրի միւթէավվիրէնին մէվգբի ֆիլիէ խսալիյէ, իգթիմաթը սէմերաթ թէրֆիհիեէսի միւէսսէր օլունճաեա գատար էլտէ պիր աղ սէրմաեէեէ իհթիեաճ պուլունտուղունա պինաէն, չիմոիքի հալտէ Բարիս վէ Լօնտրա սարրաֆանը.յա պիւյիւճէք պիր խոթիգրաղ միւզաքէրէսի իճրա օլունմադտա պուլունտուղու ճիւմլէյի միւսթախպէրաթատան տը։

Իսպարթը վագբաեա նէզարէն, խոթիգրաղը մէզքիւր պանգա տիրէքթօրու Մ. Ֆոսթէր թարաֆընան ճանիպը խաղինէեէ թէքլիֆ օլունմուշ տուր։

Խաղինէյի ճէլիլէնին խոթիգրաղ լիթմէք իսթէտիկի մէպալիղ, պիր միլեօն լիրա գատար օլուպ, սարրաֆան չիմոիլի.ք 3–400 պին լիրա արդ խալեօրլար իմիշ խսէ տէ, թէրաղիի թարաֆէ.յն հուսուսի մէմուլ պուլունմուշ տուր։ (Վ.-էբ.)

—Ինկիլթէրրա սէֆիրի Մ. Կոշէն, տիւնքի կիւն Պապը Ալիեէ կիտիպ, պաշ վէքիլ բաշա վէ խարիճիեէ նազբը բաշա հաղարաթբէյա միւրաճաթ լիթմիշ տիր։

—Նապլիեէ վաբօրլարընտան իւչ ատէտի, պիր խայլի թօր վէ թօրճու նէֆէրաթընը, վէ պիր աղ տա էշեա վէ միւհիմմաթը համիլ օլտուղու հալտէ, պու կիւնլէրտէ Կօլօսա կիտէճէքլէր տիր։

—Տէրիսատէթէ իճրա օլունաճաղընը եաղտըղմըզ թահրիրի նուֆուսա, շուպաթընը իպթիտասը օլան բաղար կիւնիւ միւպաշբէրէթ օլունմուշ, վէ թադըմ թադըմ թայլէն օլունան մէմուրլար ճանիպլինտէն նուֆուսը մէվճուտէնին միդտարը տահիհի պիլինմէք իւզրէ, թէդիտաթը լաղըմէ իճրա խորմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Ալընան մալումաթը մախսուսէեէ կէօրէ, Տէրիսատէթտէն ասքէր ալընաճաղը հագգընտա շայի օլան խապէր պիր ասլ օլուպ, խապէրի մէզպուր պու թահրիրի նուֆուս քէյֆիեէթինտէն զալաթ պիր շայեատան իպարէթ օլմադ կէրէք տիր։

(Վ.-էբ.)

—Սէրանիք թարաֆլարընտա էհալիյի ֆէսատա վիրմէքլէ մէշղուլ օլան Պուլիար էշգբեասընտան ոն իւչ քիչի տիւն ադշամ թահթ էլ հըֆզ Տէրիսատէթէ կէթիրիլիպ, Պապը զալթիէեէ թէսլիմ օլունմուշլար տը։

—Ինկիլթէրրա սէֆարէթի.ն.ին թէրճէմանը Մ. Մարինիչին զէվճէսինէ, ինսանիյյէթէ վուգու պուլան խըամէթինէ միւքեաֆաթէն, թարաֆը հաղրէթի Բաթիշահիտէն պիր գէթա Շէֆագաթ նիշանը լիթա պույրուլմուշ տուր։

—Զին սէվլէթինին Բէթրսպուրկտա պուլունան հէյեէթի սէֆարէթի, Սիւէյիշ թարիգիյէ Բէքին շէհրինէ ավտէթ լիթմէքտէ օլտուղլարընտան, ճիւմլա կիւնիւ ալթը քիշիտէն իպարէթ օլտուգլարը հալտէ, Տէրիսատէթէ մուվասալէթլէ, Ինկիլթէրրա օթէյլինէ միւսաֆիր օլմուշլար տը։ Պունպար օն պէշ կիւն գատար Իսթանպօլտա իգամէթ լիթտիքտէն սոնրա, կիտէճէքլէր տիր։

—Տէրիսատէթ Ավսթրիա սէֆիրի պարօն տը Գալիս հաղրէթլէրի, կէչէնաէ հուզուրը հաղրէթի Բաթիշահիեէ չէգարադ, տէվլէթի թարաֆընտան քէնտիսինէ պիւյիւք էյլէյիք վիրիլտիկինտէն, համիլ օլտուղու եէնի լիթիմատնամէսինի թադտիմ խսէրէք, մուախխարէն խուսուսի պիր սուրէթլէ միւլագաթը սէնիյյէեէ նայիլ օլտուղու կիպլի, շու կիւնլէրտէ տախի խուսուսի օլարադ, հուզուրը հիւմաեունատախիլ օլաճաղընը զաղը դաղէթալար եաղբեօրլար։

—Տիւնքի կիւն Իտրէյլի Մախուսուսէ վաբօրլարընտա Մէտարը Թէվֆիգ վէ Ճանիկ վապօրլարը.յա, Ինկիլիզ գումբանեասը վաբօրլարընտան պիրինէ հարպիէ նէզարէթի թարաֆընտան թրթիպ օլունան էրզադ վէ միւհիմմաթը հարպիէ թահմիլ օլունայադ. Կօլօս վէ Սէլանիեէ կէօնտէրիլմիշ, վէ պու վաբօրլար իլէ իւչ պաթարեասը խասսա վէ տիկէր իւչ պաթարեասը իհթիեաթ ալայլարընտան օլմադ իւզրէ ալթը պաթարեա տախի չէնպէրլի վէ սահրա թօրլարը կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Իթալիա սէֆիրի դօնթ Դօրթի, ճիւմլա կիւնիւ Օրթաքէօյ ճամատէօնտէն պէյկիլ իլէ կիթմէքտէ իլքէն, Զըրոդան սէրաեը հիւմմաեունու եաղընլարընա կէլտիկինտէ, պէյկիրի տէվրիլիպ, վէ քէնտիսի աեագլարընը իւզէնկիտէն գուրթարմաեա վագթի պուլմադըղընը, աեաղը պէյկիրին ալթընտա գալմասը.յլա, պիւյիւք պիր եարէ աչըլմըշ օլտուղու, վէ սէֆիրի միւշարիլէ.յհէն պիրդաչ կիւն օտատան տիշարը չէգամաեաճաղը իշիտիլմիշ տիր։

— Իթթիհաաը Իսրաէէլի գօմիթէսի թարաֆընտան, քէնտի միւէթլերի մէնֆաաթընա օլարադ, ճիւմլա իրթէսի կիւնիւ աղշամը Թերէ պաշընտա Ալթընճը տայիրէ պաղչէսի սալօնունտա պիր պալօ վերիլիպ, պունու Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Թիսօ թահթը հիմմաեէլերինէ ալմըշ օլտուղլարընտան, սէֆիրի միւշարիլէ.յհ հաղրէթլերի, կիճէ սաաթ ալթը սուլարընտա սէֆարէթ էրիքեանը իլէ պէրապէր պալօեա կէլտիքլերի սբրատա, միւզիգա Ֆըբանսըզլարընը միլլէթ շարգիսի օլան Մարսէ.յէզ շարգիսինի թէրէննիւմէ պաշլամըշ, վէ Մ. Իւլման, գօմիթէ ադասընը Մ. Թիսօեա թադտիմ լիթտիկի կիպլի, Գալաթա մէքթէպլի միւտիրի Մ. Տալէմ տախի պիր նուլթգ իրատ լիթմիշ տիր։

—Ավսթրիա սէֆիրինին, իշպու ալաֆրանկա փետրվարընը 16նճը, եանի եարընքի չարշէնպիհ ադշամը.յա, 26նճը ճիւմլա իրթէսի ադշամը միւքէլլայի ֆիխամ իլէ սիւֆերաեէ սէֆարէթխանէսէ ի.քի պալօ վիրէճէկինի էվվէլճէ եաղմըշ իտի.ք։

Ավսթրիա իմբէրաթօրու հաղրէթլերինին պիրատերլերի զէվճէսի արշիտուշէս Մարիա Թէրէզանը էրքէ.ք գարընտաշը զէվճէսի բրէնսէսին վէֆաթը վուգու պուլմուշ օլտուղունա մէպնի, 14 կիւն մանթէմ թուլթուլմասը, տէվլէթի միւշարիլէ.յհա հիւքիւմէթինճէ դարարլաշընընը, վէ եարընը ադշամքի պալօնուն իսէ, մանթէմ թէսատիֆ էյլէմէսի միւնասէպէթլէ, պու պալօտան սարֆը նազար խորմիշ, վէ անճագ շէհրի մէզքիւրուն 26սընա թէսատիֆ իտէն պալօնուն միւտտէթի եատան սօնրա պուլունտուղու հասէպիյլէ սէֆիրի միւշարիլէ.յհ թարաֆընտան կէօնտէրիլէն տավէթնամէլէր մուճիպլինտէ վէրիլմէսի մուգարրէր պուլունմուշ տուր։

—Էրկէրի վէ սայիր մահէլլէրտէն էֆիրաաը ըէալիֆէնին բէ.յ տէր բէ.յ Եանեաեա մուվասալէթ իթթիլիլերի մահէլլինտէն եաղբլմըշ տը։

—Էտիրնէ վիլաեէթինտէ ասասքիրի ըէտիֆէնին սիրահ ալթընա ճէլպի էմր օլունտուղու, վէ մէվճուտ պուլունան ասասքիրի ըէտիֆէնին 28–30 պին ալտասընտա օլուպ, 100 գրթա տախի թօր մէվճուտա պուլունտուղու Գօրէսբօնսանա Բօլիթիգ դաղէթասընա եաղբմըշ տը։

—Շէհիր էմանէթի թարաֆընտան պաշլանբլան թահրիրի նուֆուսա գատընլար տախի տախիլ օլուպ, պունլարընը տուլ վէ պաքիրէլերի պաշդա պաշդա օլարադ եաղբլաճաղը բիմաեէթի տախի խշիտիրմիշ տիր։

—Մուհարէպէ վուգուլնտէ, Բումէլի միլիս ասքէրինին ասասքիրի Օսմանիէեէ իլհադը լաղբմ կէլէճէկլինէ տայիր պաղը դաղէթալարտա պէեանը միթարատա օլունմուշ օլտուղունտան, Վիէննա դաղէթալարը պու խուսուստա վիլաեէթի մէզքիւրէնին նիզամնամէյի էսասլարընին 363 իւնճիւ մատտէսինի պէեան իտիեօրլար։ Պէնտի մէզքիւր մուճիպլինճէ տէվլէթի Ալիեէ, մէմուրյյէթ վէ մանաբսլ վէ վէզայիֆի ասքէրիեէճէ ումում թէպաասընա ֆիիլէն միւսամաթ վիրտիկի հալտէ, Շարգի Բումէլի միլիս ասքէրի, մուհարէպէ զուհուրինտէ, Պապը Ալինին թալէպի իւզրէ, սալթանաթը Սէնիյյէնին էվլրօբա մէճլիսինտէ.քի ասասքիրի Շահանէսինէ պիրլէշճէճ.ք տիր։

—Տէրիսատէթի ումումի ասքէրի խասթախանէլէրինտէ 96 սէնէսի դեկտեմբերինտէ մահը սապրգտան պագբեէ օլարադ 1476 խասթա մէվճուտ պուլունմուշ, վէ մահը մէզքիւր զարֆընտա եէնիտէն 2203 կիրմիշ, վէ 1897 խասթա չըզմըշ, վէ 109 քիչի վէֆաթ իթմիշ, վէ 1673 քիչի օպիր սեա նադլ խորմիշ օլտուղու, վէ եինէ սէնէյի մէզքիւրէնին իւչ, եանի, սեպտ. հոկտ. վէ նոյ. այլարընտա մահը սապրգտան պագբեէ օլարադ, 1343 խասթա մէվճուտ պուլունտուղու կիպի, պու միւտտէթ զարֆընտա 5461 խասթա կիրմիշ վէ 5157 խասթա չըզմըշ օլտուղու վէ 171 վէֆիեաթ վուգու պուլտուղու վէ նոյեմբերտէն 1476 պագբեէ դալտըղը ճէբիտէյի Թբպպկիյէյի ասքէրիեէտէ կէօրիլմիշ տիր։

—Ինկիլթէրրա խարիճիեէ միւսթէշարը սըր Զարլս Տիլ.ք, մէճլիսի մէպուսանտա վուգու պուլան պիր սիւալէ ճէվապէն, Գարատաղ թահտիտի հուտուտա գօմիսիօնու Շգօտրա ճիհէթինէ.քի հուտուտութային լիթմիշ, վէ խաթթը հուտուտա Պօեանա նէհրի եաթաղընը օրթասընտան կէչէրէ.ք, տէնիզէ գատար միւմթէտ օլտուղունտան, նէհրի մէզքիւրտէ կէրէ.ք տէվլէթի Ալիեէնին վէ կէրէ.ք Գարատաղ հիւքիւմէթինին սէյրի սէֆանէ հագգլարը պուլունմուշ օլտուղունու պէեան իյէմիշ տիր։

—Լա Թիւրքի զաղէթասընը Եանեատան ալաբղը պիր մէքթուպը մախսուսատա, Եանեա վէ Թըրհալա Բումիլը, շաեէա տէվլէթի Ալիեէ իյէ Եունան պէյինտէ հարպ զուհուր իտէր իսէ, Եունանիսթանա զէրրէ գատար մուավէնէթտէ պուլունմաեաճաղլարը, վէ ալթի փետրվարընն տէօրտինճի կիւնիւ նէֆսի Եանեատա իլի տէֆա խաֆիֆէ պիր սուրէթլէ հարէքէթլի արդ հիտա օլունտուղու, վէ օրաույի հիմմաեուն բէ.յիսի էրքեանը Զէքի բաշա հաղբէթլերինին գօնագլարընտան հարիգ զուհուր իտէրէ.ք միւհթէրէ.ք օլտուղու պէեան օլունուեօր։

—Տիւն ադշամ Պապը Ալիտէ պիր մէճլիսի Ֆիւքէրա ադա օլունուպ, միւզաքէրաթ կիճէեէ պատար իմթիտատա լյէմիշ տիր։

—Ճիւմլա իրթէսի կիւնիւ հարպիէ նէզարէթի ճէլիլէսի մէմուրլարընա պիրէր մաաշ լիթա օլունմուշ տուր։

—Տիւն կիճէ Պէյօղլունատա վաղէ Գլիւպ Գօմէրսիալատան 100 լիրալըգ պիր սիրգաթ վուգու պուլմուշ տուր։ Մէզքիւր էպնիէեէ օկիճէսի խբրարզալար կիրմէտիկի, զաղբթա թաբաֆընտան իտիլէն թահգբգաթատան անլաշբմըշ տը։

—Պէրլինատէն ալընան պիր թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, Ալմանիա բօլիթիգա տայիրէլէրինտէ, Տէրիսատէթտէ մուազզամ տէվլէթլէր միեանընտա լիճրա օլունաճաղ միւզաքէրաթը պաշա չբգաճաղընա տայիր չօգլուգ էմնիյյէթի օլունմադտա իմիշ։

— Վիէննա զաղէթալարը, Պապը Ալինին, Եունանիսթանա նէ գատար տահա արադի վիրմէք նիյյէթինտէ պուլունտուղունու էվվէլճէ իշար իթմէք խոթէմէտիկինի, վէ լաքին տէվլէթի Ալիեէնին ֆէվգէլատէ ֆէտատքարլըգլարա հաղբ օլունտուղունու տէվլէթլէրէ պիլտիրմէ.քիկէ սիֆէրայի սալթանաթը Սէնիյյէէ յի մէմուր գէլտըղընը եաղմըշլար իսէ տէ, Աժանս Բիւս զաղէթասը պու հավախսի թէքզիպլէ, տիեօր.քի, տէվլէթլէր ասլա պէօյլէ պիր մաթլուպտա պույրունմամըշլար տը, վէ լաքին Պապը Ալինին էֆ.քարընը անլամադ վէ պունուն էսի միւզաքէրաթի օլուպ օլամաեաճաղընը թէֆթիշ ու թէտգգ իթմէ.քլի.քտէ փիթթէֆիգ տիրլեր։

—Ժուրնալ տը Սէն–Բէրէսպուրկ զաղէթասընին փետրվար 6 թարիխլի նիւսխէսինտէ պէր վէճհի ատի օգունմուշտուր.

«Էկէրչի Ֆրանսա տէվլէթի, խուսուսիյլէ քէնտի թարաֆընտան վիրիլէն պիւյիւք իւմիտլէր խէեալաթընը Աթինատա իպթալ իտէրէ.ք, տավայի ումումիեէ եանի սուլհ ու սալահ տավասընա խրամէթ իթմէկէ գալգբշբը իսէ, տէվլէթի միւշարիլէ.յհա էմին օլմալը տը.քի, տիկէր տէվլէթլէր, Շարգտա սուլհա պիր խալէլ կէրմէսին իչին, տահա զիեաատէ միւսաատաթ իթատընա Պապը Ալինի տավէթ իթմէ.ք իւզրէ, տէվլէթի Ալիեէ պաղը թաղեիգ իտիճի նասիհաթլար վիրէճէ.ք տիրլեր։»

Հայճա, Թիւրքճէ, Ինկիլիզճէ լիսանլար իլէ, հիւսնի խաթթ եանի եաղը տէրսի իչին, կէրէ.ք մէ.քթէպլերտէ վէ կէրէ.ք էվլերտէ հօճա եարարմճբլբղը վէ կատարիչլի.ք իթմիշ օլան պիր զաթ, քէնտիլէ միւնասիպ պիր մահէլլէ արզուքշ պուլունտուղունտան, իհթիեաճը պուլունան զաթլարը վէ եախօտ մէ.քթէպլերին, թապխանէմիզէ խապէր վիրմէլէրի իխթար օլունուր։

ՕՍՄԱՆԼՐ ՎԷ ԵՈՒՆԱՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

—

(Ցէ-Նէ Նէ-Էէ-Դէ-Թ Դ-Էէ-Ա)

Մ. Պարթէլէմի Սէնթ-Իլէր. — Թահթը միւզա.քէրէեէ ալմշ օլտուղումուզ իշպու վէխիմ մէսէլէ.յի էն շիտտէթլի վէ շիմտի.քի հալի իւզրէ պէեան իթմէ.ք իսթէրիմ, վէ շու էնատէ Եունանիսթանէն, Պէրլին գօնկրէսի վէ գօնֆէրանսը դարալարը հագդընտա եանլշ մանէա վիրմէ.քտէ օլտուղունու իսպաթէ չալշշաճաղմ։

Սէվմէ.քտէ վէ հայրէթտէ դալմագտա օլտուղում պիր մէմլէ.քէթէ պաղը աճը սահիհլի.քէր պէեան իտէճէ.ք օլտուղում ճիհէթլէ, Եունանլրլար հագդընտա միւթասքֆ պուլունտուղում հիսսիեաթը, թէ.քրարէն, ալէնէն վէ խալիսէթէն պէեան վէ իլան իթմէ.ք իսթէրիմ։ Եունանլրլար տօսթարըմ օլմաղլէ, հէր նէ գատար.քէնտիլէրինէ հագդվիրմէ.ք իսթէր իտիմ իսէ տէ, քէմալի էսէֆլէ վէ հուրրիեէթ նամընա, վէ Ֆրանսանըն վէ էվրօբանըն նամընա, վէ պիղդաթ Եունանիսթանըն նամընա վէ սուլհու ումումի նամընա օլարագ տէրիմ քի, պու պապտէ Եունանլրլար հագդսըզ տըրլար։ (Բէ+ -էֆ-, բէ+ -էֆ- ԷԷ-Ա-Ա-Ա-Ա-Ա-Ա [-ԼԷԲԼԼԷԲԼԼ։)

Իւմիտ իտէրիմ քի, պու մինվալ իւզրէ իշպու մէճլիստէ իրատ իտէճէկիմ սէօզլէր, հիւանի նէթիճէլէր հուսուլէ կէթիրէպիլէճէ.ք, վէ Եունան հիւ.քիւմէթի միւզա.քէրաթը իւզէրինէ թէէսիր իտէպիլէճէ.ք տիրլեր։

(Պատէհու Մ. Ֆրէ.յսինէ, Եունան մէսէլէսինէ սէպէպ, խասսէ.թէն հիչ պիր տէվլէթ, վէ հաթթա նէ՛ Ինկիլթէրրա վէ նէ՛ Ֆրանսա օլմատը.գլարընը պէեան իլէ, շու վէճճ իլէ իլավէ էյլէմիշ տիր.)

Եունան մէսէլէսինին իպթիտասը, Պէրլին գօնկրէսի զէմանընտան պաշլանըլմամը.շ տըր, չիւն.քի Պէրլին գօնկրէսի թարիխի 1878 սէնէսի.յունիսինտէ տիր, հալ պու.քի նասրլ.քի սէօյլէտիմ, թարիխի մէղ.քիւրտէն պիր սէնէ էվվէլ, եանի 1877 սէնէսի.յունիսինտէ, Եունան խարիճիյէ նաղբրը Մ. Թրիգուրի իլէ Ինկիլթէրրա գապինէթօսու միեանընտա թասթի օլունան մուխապէրաթ թարիխինտէն պու մէսէլէեէ պաշլանըլմը.շ տըր։

Ինկիլիզ հիւ.քիւմէթի, Եունան գապինէթօսունուն թէ.քլիֆինի գապուլ իթտիկինի ճէվապէն պիլտիրմի.շ, վէ իլէրուտէ միւսալէհաբը իպգա իթմէ.ք իւզրէ, պիր գօնկրէ թէ.քիլ օլունտուղունտա, օրթաեա պիր տէ Եունան մէսէլէսի չբգաճաղը մուհագգագ պուլունմուշ տուր։

Եունան մէսէլէսի տինմէ.քլէ նէ՞ անլաշըլմագտա իսի։ Եունան մէսէլէսի տինմէ.քլէ, եալընըզ, նասրլ.քի պիր ան էվվէլ Մ. Լամի տախի պէեան իթմիշ տիր, չու անլաշըլմագտա իսի.քի, մէմալի.քի Մահրուսէնին պիլճիմլէ գրթաղարընա եաեըլմը.շ օլան Ռում էհալիսի հագդընտա միւզա.քէրաթ իճրա օլունուղունտա, Ռուսիա տէվլէթի Ռուսլ էհալիսի հագդընտա իճրասընը արզուլէտիկի իսլահաթը պէեանէ մուխթար օլաճաղը կիպի, Եունան տէվլէթի տախի Ռումլը հագդընտա իճրասընը արզուլէտիկի իսլահաթը պէեանէ մուխթար գըլընաճագ իսի։

Իշթէ Եունան մէսէլէսինին պաշլանկըճը, Եունան հիւ.քիւմէթի թարաֆընտան պուեօլտա վուգուլ պուլուպ մուախարէն Ինկիլթէրրա հիւ.քիւմէթի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ, վէ տահա սօնրա, էկէր պէօյլէ սէօյլէնիլմէսինի խթէրսէնիզ, Ֆրանսըզ հիւ.քիւմէթի թարաֆընտան իլթիզամ իտիլմիշ տիր։

Պէրլին գօնկրէսինտէն սօնրա, Եունանիսթան իլէ տէվլէթի Ալիեէ միեանընտա մուխապէրաթա պաշլանըլըպ, պիրի պիրլէրիյլէ ուղուշմալարը քէնտիլէրինէ իխթար իտիլմիշ տիր, վէ իշպու իթիլաֆ հասրլ օլամատը.ղը թագտիրտէ, էվրօբա, պունլարըն միեանէլէրինէ կիրմէ.քլիկի, վէ մուախարէն ուղուշմալարը իչին, թարաֆէ.յնէ մախսուս պիր բլան գալէմէ ալմագլըղը թէ.քլիֆ էյլէմիշ տիր։

Պինաէն ալէ.յհ էվվէլ էմիրտէ Բրէվէզատա մուխապէրաթա իպթիտար իթմիշլէր իսէ տէ, օրատա ուղուշամաեըպ, վէ ի.քի այ թէհի եէրտէ միւզա.քէրաթտան սոնրա, Բրէվէզա մէճլիսի տաղրըմը.շ, վէ տէվլէթլէր նիմ ըսամի սուբէթտէ եէնիտէն միւտախէլէ իթտի.քէրինտէն, տէվլէթի Ալիեէ իլէ Եունանիսթանըն թէ.քրար միւզա.քէրաթա պաշլամալարընա, վէ միւսալէմէթ իչին եէնի պիր թէճրիւպէ իթմէլէրինէ մուվաֆֆաղաթ իսթիհսալ էյլէմիշլէր տիր։

Պունուն իւզէրինէ Տէրիսատտէթտէ պիր իճթիմա տահա մուգու պուլմուշ, վէ պու իճթիմա, հէր նէ գատար էվվէլ.քինտէն պիր ազ զիեատէճէ իմթիտատ իթմիշ իսէ տէ, էվվէլկիսի միսիլու պաշա չբգամամը.շ տըր։

Պինապէրին Թիւրքլէր իլէ Եունանլրլար, մէսէլէ.յի հալ իտէմէ.քլէրինտէն, Եունան տէվլէթի, մուահէտէնին 24 իունճիւ պէնտի մուճիպինճէ, տէվլէթլէրին թէվասիւթիւնիւ թալէպ իթմիշ, վէ էվ.ըօբա տախի պու թէ.քլիֆին իճրասընա ըուի ըիղա կէօսթէրմիշ օլտուղունտան, Եունան իլէ տէվլէթի Ալիեէ միեանէսինտէ միւսալէմէթ հուսուլինէ դբեամ էյլէմիշ տիր։

Պինաէն ալէ.յհ Պէրլին գօնֆէրանսը ագա օլունմուշ տուր, օլ գօնֆէրանս.քի, բէ.ք չօղ պահսը կէչմիշ, վէ պէլ.քի տահա բէ.ք չօղ պահսը կէչէճէ.ք տիր։ Պէրլին գօնֆէրանսընըն, մուահէտէնին 24 իունճիւ պէնտինտէ.քի վատը ֆիիլէն իճրատան պաշգա մագսէտի պուլունմամը.շ, վէ վագը օլան թէվասիւթ իսէ, սալթ պու նէյ.յէթէ մէպնի պուլունմուշ տուր։ Վէ էկէրչի Սարը Քիթապը վէ օնտա միւնտէրիճ օլան մուհարբէրաթը կէօղտէն կէչիրէճէ.ք օլուրսանըզ, անլարընը.զ.քի, Պէրլին գօնֆէրանսը, Պէրլին գօնկրէսի ահ.քեամընտան վէ ըուհունտան խարիճ հիչ պիր ասրմ ալմամը.շ վէ հիչ պիր գարար վիրմէմիշ տիր։ Հաթթա պու տայրէ.քտէն տիշարը չբգմամագլըղը, քէնտինճէ պիր վազիֆէ վէ պիր շէրէֆ ատտ իթմիշ տիր։ Պու պապտէ գօնֆէրանսը թէպրի.ք իտէրիմ, չիւն.քի անըն հիւ.քիւմէթինին պիւթիւն գուվվէթի վէ պիրիճի.ք մէնպաը պունտա տըր։

Պաղէն, չօղ տէֆա, աբանընը.զ սէօյլէնիլէն քէլամլարտան պաշգա, եաղըլմը.շ օլան թահրիրաթլարտա պիլէ զուհուրա կէլէն պաղը եանլը.շ թապիրլէրտէ, իհթիմալ տիր.քի պիր թադըմ նօգսանլարա թէսատիւֆ օլունապիլիր, պունունլա պէրապէր, զաթէն բէ.ք նատիր օլան պու նօգսանլար հէ.յէթէթի մէճմուաեը թատիլ վէ թէպտիլ իտէմէզլէր, վէ խուսուսիյլէ, իտիլէն պաղը միւպալէղալը քրիթիգալար իգթիզասընճա զանն օլունապիլէճէկի իւզրէ, հէ.յէթէթի մէճմուաեը թանըլմազ պիր հալէ գօեամազլար։

Ֆագաթ, տահա զիեատէ գաթի օլարագ տիկէր պիր էվրագ տալսի վար տըր.քի, պունու Մ. տը Ֆրէ.յսինէ թարաֆընտան իչիթմիշլիգ տիր։

Ելմամի տէ, գօնֆէրանսըն սօն սէնէսինին սուրէթի սալիեէ.յի բէսմիեէսինի օգուեալըմ։

Գօնֆէրանս, քէնտի մուամէլաթընը իւքմալ իտիպ, մուամէլաթը մէկ.քիւրբէ.յի, պարբշըրաճագ օլաուղու իւքսէվէթէ թէպլիզէ մէմուր օլմուշ վէ պիլճիւմիէ էվրօբա գապինէթօլրը նամընա իթթիխաղ էյլէմիշ օլտուղու գարարլարը շու վէճճ իլէ թատիպ էյլէմիշ տիր.

«Պինաէնսէ.յհ, Ալմանիա, Ավթրիա-Մաարիսթան, Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա Իթալիա վէ Ռուսիա տէվլէթլէրի պալէատ.քի էվրագտա միւնտէրճ օլուպ, գօնֆէրանստա թօբլանաշ օլան տիւէլի միւթէվասրթանընը Պէրլին մուահէտէսի ըուհ վէ ահ.քեամընա, վէ գօնկրէսինին սէ.քիսինճի բրօթօգօլու ըուհ վէ ահ.քեամընա մութապըդ օլան խաթթը հոտուտու գապուլէ, շէվքէթլու Օսմանլը Բաբիշահընը վէ հաշվէթլու Եունան գրալը հագրէթլէրինի տավթ իտէրլեր։»

Իշթէ, էֆէնտիլեր, գօնֆէրանսըն սօն մուամէլէսի պու տուր։ Կէրէ.ք պունտա վէ կէրէ.ք պունտան էվվէլ օգոտուղում էվրագտա, գօնֆէրանսի մագսէտինի իճրա իթմէ.քլիկէ պիր մէճպուրիյէթ վէ պիր գուվվէյի մատտիեէ վա՞ր մը տըր։

Հէչ տէ.յլ իսէ, պէնիմ նաղարըմճա, սու թահրիրաթլարտա պէօյլէ պիր շէ.յ օլմատը.ղընը պէեան իթմիշլէր տիր։

(Մ. Պարթէլէմի Սէնթ-Իլէր, նիւմայիշի պահիտէն պահս իթտիկի պը.ըատտա, մուհարէպէ իթմիշ օլան վէ էվրօբա թարաֆընտան քէնտիսինէ թախսիս իտիլէն արազիֆէթհ վէ զապթ էյլէմիշ պուլունան Դարատաղ իլէ, քէնտի քէնտինէ հիչ պիր շէ.յ եաբմամը.շ պուլունան Եունանիսթան արասընտա.քի ֆարդը էյղահ իլէ, հա.քէմ մէճլիսինի սալիհէ չբգարմը.շ, վէ սօնրա, իֆատաթը միւսալէմէթ.քեարանէ իլէ քէ.լամընա խիթամ վիրիպ, մէղ.քիւր իֆատաթը, մէճլիսի մէպուսանընն ումումի թարաֆընտան ալգբշլաեը.շլա գապուլ օլունմուշ տուր։)

Պալէատէ.քի սէօյլէտի.քլէրիմտէն, խարիճի իշլէրիմիզին հալը հաղբրը անլաշըլապիլիր, վէ պու պապտէ պունան տահա զիեատէ պիր շէ.յ սէօյլէմէ.ք իսթէմէզ իտիմ իսէ տէ, պունունլա պէրապէր տահա պաղը դաթի սէօզլէր իրատ իթմէ.ք իսթէրիմ։

Ֆրանսա վէ թէ.քմիլ էվիօբա, բէ.ք չօղ տէֆալար, պու կիւն.քի կիւն մէ.յտանտա օլան Շարդ մէսէլէլէրինտէ ասլա գուվվէ.յի ճէպրիեէ.յի մուտտիեէ իճրա իթմէ.ք միւրատընտա օլմատը.գլարընը պէեան իթմիշլէր տիր։

Պանա կէլինճէ, եալընը.զ պանա թէվտի իտիմիշ օլան չախսի վէ խուսուսի բօլիթիգա նամընա տէ.յէլ, իլա հիւ.քիւմէթին ումումի բօլիթիգասը նամընա օլարագ տէրիմ քի, Ֆրանսա դաթան մուխթարթա քէնտիսինի իլգա իթմէեէճէ.ք տիր։ (Ալէբշլաեը.շլա։) Պիր աղ էվվէլ սէօյլէտիկիմ կիպի, պէն հէր նէ օլուր իսէ օլսուն սուլհ օլսուն էֆ.քեարընտան նէֆրէթ հիսսիսէրիմ, ֆագաթ սէպէպսիզ սուրէթտէ վուգու պուլան պիր մուհարէպէեէ տէ հիչ պիր մանեա վիրմէմ։ Պէնճէ, եախսա տահա տօղրուսու պիլճէ, Եունանիսթան հագդընտա տէրքեար օլան հիւսնի թէվճճիւհիւմիւզէ բաղմէն, Եունանիսթան, պէնիմ քէնտիսինէ Ֆրանսատան տահա զիեատէ մուհապպէթիմ օլտուղունու տիմէ.քլիկէ միւսաատէ իտէճէ.ք տիր։ (Պէճէ-մի բանբօլարան շէոոէրէ ալէբշլաեը.շլա։)

(Իշպու նուլթգ իւզէրինէ, մէճլիսի մէպուսան, խարիճիեէ նաղբրը.նընն լիֆատաթընը, վէ հիւ.քիւմէթ թարաֆընտան լիթթիխաղ օլունակէլէն սուլհ բօլիթիգասընը թահսին վէ թագտիր էյլէմիշ տիր։)

ԵՈՒՆԱՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

—

Եունան մէպուսան մէճլիսինտէ, ալաֆրանկա մահը հալին պէշինտէ աղատատան Մ. Մէսինէ.ի, հիւ.քիւմէթէ խիթապէն, Պէրլին գօնկրէսինտէ, Եունանա թէր.քի իշար օլունան մահէլլէրին, սիլահ գուվվէթիյլէ տիպ ու զապթրնա գալդը.ղը.շ.մադլըգ լազըմ կէլէճէ.ք մի տիր, տէ.յի սիւալ էյլէտիկինտէ, Մ. Գումունտուրօս թարաֆընտան վիրիլէն ճէվապը խիւլասայի մուէ.լի, տիւն.քի Իսթամպուլտա կէօրիլ.միշ օլտուղունտան, թէրճէմէսինի պէեան իտէրիմ։

«Էֆէնտիլեր, Մ. Մէսինէ.ի թարաֆընտան զուհուրա կէլէն թէ.քլիֆ, չիւբհէսիզ օլարագ, պիւյիւ.ք պիր վաթանբէրվէրլի.ք տուղուսունտան նէշէթ իթմիշ տիր, վէ հաթթա, մէղ.քիւր մէսէլէ.յէ տայիր պիր ըշբգ պուլարագ, դաբալըտա պուլունան նօգթալարը զահիրէ չբգարապիմէ.քի.ք արզու վէ նէյէթինտէ պուլունմասընա մէպնի տիր քի, մէղ.քիւր տույղուսու, հիտտէթինի թահրի.ք էյլէմէ.քտէ տիր։ Միւմանի.ք.յհին պու վաթանբէրվէրլի.ք տույղուսունու, կէրչի թէպլի.ք իտէրիմ, ֆագաթ, չունու տախի պէեան էյլէրիմ.քի, պէնիմ միւլահաղամա կէօրէ, չիմտի, մէղ.քիւր մէսէլէ.յէ տայիր միւճատէլէ.յէ դալդըշմադլըղըն հէնուզ վագթի օլմամարգտան պաշգա, լաեբգլը պիր նէթիճէ չբգմադլըգ տախի միւմ.քին օլամաեաճագ տըր։ Պունտան տա գաթի նաղար, հիւ.քիւմէթ թարաֆընտան, անճագ չէնա կիւն ադտէմ զաթէն օլ պապտէ լազըմ կէլէն էյղահի վիրիմիշ տիր, վէ հիւ.քիւմէթ հալէա.քէնտի թումադտա օլտուղու թարիգինէ տէվամ էյլէմէ.քտէ տիր։ Վէ մէղ.քիւր թարիգի տէ.քէնտույէ իշպու մէճլիս կէօսթէրմիշ տիր, վէ Եունան մէնֆաաթընա մուաֆըգ օլան տա եալընը.զ օ տուր։ Իմտի, էֆէնտիլեր, պիզէ տօսթ պիր տէվլէթ բարլամէնթօսունուն տա զաթէն միւճատէլէսի կէչմիշ օլուպ, վէ պու կիւնէ գատար հագդընրզտա հիւսնի թէվէճճիւհ կէօսթէրմէ.քտէ օտուղու, վէ.քէնտի դուտրէթի աղիմէսէյլէ պիզէ մուավին օլմադլըղա հաղբը պուլունտուղու հալտէ, հիչ պիր հուգուգ վէ հիչ պիր մէնֆաաթ պուլունմամագտա ի.քէն, եէնիսէն միւճատէլէ.յէ պաշլամադլըգտա, պիր սէպէպ կէօրէպիլմէ.քտէ տէ.յիլմ։ Իշթէ էֆէնտիլեր, պու սէպէպլէրէ մէպնի տիր քի պէն, օ եօլտա պիր միւճէտէլաթը, ֆայիտէլի օլմագլըգտան զիեատէ զարարլը կէօրմէ.քտէ.յիմ։ Պու հալտէ, թապիթիյէ, պաշգա տէվլէթլէրին միւճատէլէրլինէ գարշըլըգ պիր դօնթրօլ իճրասընա գալդը.ղմադլըգ, վէ եախսա մուղայիր էֆ.քեար իպրազ իթմէ.քի.ք, ճայիզ օլամաեաճագ տըր, չիւն.քի օնլար, վէ ալէլխուսուս Ֆրանսա, պիզէն չօղ զիեատէ գուվվէթլի տիրլեր։

«Պունտան տա գաթիճաղար, էֆէնտիլեր, էն մանսուպա կէչէլիտէն պէրու, Եվրօպատան հիչ պիր տօքիւման (թահրիրաթը բէամիյէ) ալմամը.շըմ տըր, հիչ պիր տէվլէթ պանա. եաղը իլէ պիր շէ.յ իսթար էյլէմէմիշ տիր. պանա հէր նէ.քի թէպլիգ դըլընմը.շ իսէ, քեաֆֆէսի տախի մուրախխաս էյլիյէր մարիֆէթիյլէ, լիսանէն թէպլիգ դըլընմը.շ տըր, վէ պէն տախի, լիսանէն ճէվապ վիրմիշիմ տիր։ Պէն եարընը.զ պիր պէեանամէ գալէմէ արմը.շըմ տըր, ֆագաթ օ տախի, Բէսթէր Լօյտ իլէ նէշր օլունան տէ.յիլ տիր. օնատա տա տայա մանիմանթըմ օլմամը.շ տըր։ Վէ էյլիյէր իլէ վուգուա կէմիշ օլան միւքեալէմէ վէ մուխապէրաթըմը տա զաթէն մէճլիսի մէպուսանա պիլտիրմիշիմ տիր, վէ հասը.ղ օլան նէթիճէսի տէ մանլում տուր։»

Ալաֆրանկա յունվար 7 թարիխիյլէ Բրէվէզատան Դուրիէ տ'Օ.բրիան զազէթասընա պէր վէճճի ատթի եազըլմը.շ տըր.

«Տայիմի պիր հարէ.քէթ հալինտէ պուլունուեօրուզ։ Ի.քի թարաֆտան թէատրի.քեաթը հարպիէեէ տէվամ օլունմագտա տըր։ Լօյտ դումբանեասը վաբօրլարը վէ պէյլի.ք նագլիեէ վաբօրլարը.յա հէր կիւն ասասքիրի Օսմանիէեէ գախրէ վէ մէէ.քիւլթի վիրուտ իթմէ.քտէ տիր։ Ֆիլլիեէթլի ասասքիր մէվճուտ օլուպ, մուախխարէն Եգօտրատան իչ թագուր տահա կէլմիշ տիր։

«Ռիվաեէթէ նէզարէն, Եունան տէվլէթի Արթա.քէօրֆէզի իւզէրինտէ վագը Վօնիցա նամ.քիւչ.ք շէհիրտէ.քի ասասքիրի մը.թահֆը.զասընը թահ.քիմ էյլէմիշ, վէ.քէնտի հուտուտու ասասքիրի.քէսիրէ իլէ թահթը մուհաֆազաեա ալընմը.շ տըր։ Հալ պու.քի պէնտէնիզ, իշպու.քեաֆֆէ.յի թէատրի.քեաթա բաղմէն, մուհարէպէ օլաճաղընը զանն իթմէմ, չիւն.քի «ԷՐԻԴՈ» իմ, վէ սէպէպինի սիւալ իտէրսէնիզ, Եվրօբա իսթէմէեօր անընը իչին։

«Թահթ էլ պահր թէլէկրաֆ դումբանեասընա մէնսուպ օլան Ռէթրիէվէր նամ Ինկիլիզ վաբօրու տօղրուտան տօղրուեա Մալթատան կէլիպ, հիւ.քիւմէթի Սէնիյ.յէ հիսապընա օլարագ, Գօթրա իլէ Սարահօրա արասընտա, եանի թագրիպա պէչ պուչուգ միլ մէսաֆէ արասընտա թահթ էլ պահր պիր թէլէկրաֆ խաթթը վազ էյլէմիշ տիր։

«Բրէվէզանըն թէլէկրաֆ սթասիօնու միւտիրի Մ. տ'Անտրիա, այնի սրֆաթլա եանեաեա նագլ օլունմուշ տուր։ Միւմանի.ք.յհին ազիմէթինտէն տօյսեը ֆէվգէլատէ էսէֆ օլունմուշ տուր։»

—Ալաֆ. փետրվար 7 թարիխիյլէ Սէլանի.քտէն եինէ մէղ.քիւր զազէթաեա եազըլմը.շ տըր.

«Տէրվիշ բաշա հաղրէթլէրինին պուրաեա վալի վէ գօմանտան թայեին օլունմուշ օլտուգլարը թէլէկրաֆլա թարաֆը.զմը.զա խապէր վիրիլմիշ օլտուղունտան, միւշարիէ.յհ հաղրէթլէրինին վիրուտլէրինէ քէմալի սապբրսբզըգլա պէ.քլէմէ.քտէ.յիզ։

«Տախիլտէ պիր աղ ասայիշ հուսուլէ կէլմիշ օլտուգու ճիհէթլէ, ալընան խապէրլէր մէճմունիյ.յէթ.պախշ տըր։

«Խուսուսիյլէ Գոսօվա օվասընա.քիւլիեէթլի գար նիզուլ իթմիշ օլտուղունտան, գը.շ զաեէթ չիտտէթլի տիր։

«Շըմէնաբֆէրիմիզին ինշաաթ միւֆէթթիշի, ումումի տիրէ.քթօր թարաֆընտան Վէ.յսպատէնէ չօղ.ըրմը.շ օլտուղունտան, եէրինէ Մ. Հօշկրազէլ թայեին իտիլմիշ տիր։

«Ավթրիա ժէնէրալ գօնսօլօսու Մ. տը Մօնտէկ, պիր միւտատէթ իչին մէէզունիյ.յէթ իսթիհսալ էյլէեէ.ք, պու կիւնէրտէ Վիէննաեա կիտէճէ.ք օլտուղունտան, միւմանի.ք.յհին զայպուպէթի էնասընտա, գօնսօլօսխանէ ումումու գօնսօլօս վէ.քիլի թարաֆընտան բույ.յէթ օ.լունաճագ տըր։

«Էմրի թիճարէթ պիւսպիւթիւն տուրմուշ օլուպ, պինաէն ալէ.յհ զարուրէթ վէ սէֆալէթ զաեէթ շիտտէթլի տիր։

«Սայիր վագթլարտա պիւյիւ.ք իշլեր կէօրէն օբէրա թէատրօմուզ լուպիեաթլարընը թաթիլէ մէճպուր օլմուշ տուր։ Եալընը.զ գաֆէ գօնսերլէր խընճախընճ տօլմագտա, վէ սէֆալէթ արմտը.զճա, պու մահէլլէրէ կիտէնլէր տէ չօղալմագտա տըր։

«ՐԷՆ Պլանշ նամ Ֆրանսը.զ զըրհը.լը սէֆինէսի, պու.քէրրէ լիմանը.մը.զա տախիլ օլմուշ տուր։ Իշպու

սաթբլարը եաղտբղբմ սբրատա, լաղբմ կէլէն մուամէլէյի բէսմիեէ իֆա գբլբնմիշ տբր։

«Շէհրիմիղտէ էմնկյէթի ումումկյյէ պէր.քէմալ տբր, վէ վագթու հալէ նէզարէն, պունուն մուղայիրի օլսա պիկէ, թէաճճիւպ խոկմէմէլի տիր։»

—Գուզզունճուդ սա.քինէրինտէն Վասիլի գալֆա, էվվէլքի կիւն իշ իշին Իսթանպօլա էնտի.քտէն պիր սաաթ սօնրա, խանէսինին դաբուսունու Իսթավրի նամընտա պիրիսի չալբզ, մէրգումուն ղէվճէսինի չաղբմբշ, վէ զէվճինին Իսկիւտարտա հիւ.քիւմէթ թարաֆընտան թէվֆիք օլունտուղունու պիրիսպար, կիտիպ քէնտիսինի գուրթարմադ լիւզումունու իֆատէ իյլէմիշ օլմասբյա, պիչարէ գատբն հէրիֆին սէօղիւնէ դաբբլարադ, օրատան պիր չիֆթէ գաեբղա բա.քիպէն, մէրգում իլէ պէրապէր Իսկիւտար իսկէլէսինէ չբգմբշ իսէ տէ, զէվճինին նէրէտէ պուլունտուղունու կիտիպ խապէր ալբնճաեա գատար, իսկէլէ պաշբնտա պիր ազ միւտտէթ թէվֆբքի իթմէսի լիւզումու Իսթավրի թարաֆբնտան պէեան օլունմասբյա, մէզպուրէ օրատա պէ.քէմէ.քտէ ի.քէն, Իսթավրինին ըէֆիդի Եանգ.օ, Վասիլի գալֆանբն խանէսինէ կիրիպ, եէտի եաշբնտա պուլունան պիր քիւչիւ.ք չօճուգ ի.լէ խասթա եաթմագտա օլան պիր գատընբ թէհտիտա վէ իֆաֆէ իտէրէ.ք, Վասիլի գալֆանբն բարա սանտբղբնբ սէօյլէթիրմիշ, վէ տէրուսնինտէ պուլունան 30 ատէտ լիրայի օսմանի վէ 100 գատար մէճիտիեէ իլէ 10 պին զուրուշլուգ միւճէվհէրաթբ տլբպ գաչբրմբշ օլտուղունու, Իսթանպուլ ղաղէթասբ եազբեօր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԻԼԻԿԵՑԻ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴՈՑ ԱՐԴԱՐԱՑԻ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

(Մանր-Դիշն 4565 ԹՎԻ ՆԻՍԱՆԻ ԹՎԻՆ)

Վերջապէս Ս. Երուսաղէմի Աթոռը փրկչական, առաքելական և հայրապետական ամենաբարձր դիրք մ'ունենալով իրաւամբ կ'արժէ որ Ազգ. Ընդ.հանուր Հայրապետութեան մեծ և փառաւոր գահը հոն հաստատուի, և «օրէնք ի Սիոնէ ելցէն» բառածին համեմատ՝ Ս. Երուսաղէմ Քրիստոնէական Ս. Հաւատոյ հիմ և աղբիւր համարուած է և կը համարուի միշտ, և քանի որ հայրապետական Աթոռն ալ նոյն Ս. Հաւատոյ ծաւալման կեդրոն՝ միջոց և կրօնական գործիքն ըսել է, ուստի արժան և վայելուչ է որ ուղղակի ի Ս. Երուսաղէմ հաստատուի նոյն սուրբ և ընդհանրական Աթոռը և միացեալ հայրապետութիւնը և ոչ յայլ ուրեք, և այս մասին մեք Կիլիկեցիքս մեր Ս. Կաթողիկոսն սոյն հանրաօգուտ տնօրէնութեան՝ որոշման և տրամադրութեան հաճեցնելու համար քսան ամենայնի կ'խօստանամք և կ'երաշխաւորեմք իսկ, եթէ միւս Աթոռոց Ս. Գոհակալաց եւս հաճութիւնը ստանալու երաշխաւորեն նոցա կուսակից ամեն մէկ խումբերն, պաշտօնական և անպաշտօն, երեւելի եւ աներեւոյթ անձերը, եւ ահա ամեն բանէն աւելի սոյն ամենակարեւոր ամենաօգտակար նուրբ եւ փափուկ կէտը կ'յանձնեմ ճշմարիտ ազգասիրաց, եւ ճշմարիտ Հայու անուն՝ արիւն եւ զգացում կարող ողջամիտ անձանց խորին եւ խոհեմ ուշադրութեան . . .

Իսկ եթէ ազգը այժմ սոյն երեք կաթողիկոսութիւնները ի մի ձուլելու խնդրոյն մէջ դժուարութիւններ կ'տեսնէ, եւ կամ տակաւին կանխահաս կ'նկատէ զայն, գոնէ սա խեղճ Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան պէտք եղած կարեւորութիւնը տալու է ըստ արժանոյն, եկամուտի հաստատուն աղբիւրներ գոյացնելու համար հոգ տանելու է, վասն զի յայտ իսկ է որ լոկ խօսքով կաթողիկոսութիւն եւ Աթոռ չ'կառավարուիր, եթէ կուզէ ազգը զայն իր նախնի շքեղութեան վերածել՝ իրական կերպով փառաւորելու է նորա ներկայ անշուք դիրքը նիւթապէս եւ բարոյապէս ամեն մէկ բարեմասութեամբ պայծառացնելով, 'ի մի բան՝ յ'անուանականէն իրական կաթուղիկոսութեան մը վերածելու է զայն, որպէս զի իւր նախնական փառքը ու շուքը գտնելով՝ կարող լինի վիճակային դժբախտ ժողովրդեան բարեկարգութիւն և յառաջադիմութեան պայծառ ապագայ մը նախապատրաստել, ուսումնազուրկ մանկտւոյն ուսումն և կրթութիւն ծաւալել, եւ համայն ազգիս հանրաօգուտ յոյսը եւ փափաքը պսակելու ջան ի կուրծ աշխատիլ . . :

Արդ՝ 'ի խորոց սրտի կ'աղաչեմք ցաւագին ըսելով թէ՝ Աստուած իմ Յիսուս մինչեւ ե՞րբ արդեօք պիտի շարունակէ այս Կիլիկիոյ թշուառ Աթոռոյն արդի անկեալ դրութիւնը, մինչդեռ մեր ազգը կրօնական ազգ մ'է, եւ ոչ քաղաքական, միթէ չա՞տ է ասանկ կրօնական ազգի մը համար Տաճկաստանի մէջ, եւ այն ալ Կիլիկիոյ պէս նշանաւոր տեղ մը բարեկարգ՝ ճոխ եւ պայծառ կաթողիկոսարան մ'ունենալ. ալ չենք գիտեր թէ մինչեւ ե՞րբ այն աշակողմեան եւ ձախակողմեան, լուսաւորեալ եւ խաւարեալ ազգաւեր կուսակցութեանց խել մը անոտի ու շահասիրական վէճերով զբաղեալ պիտի զրկուի ազգը այսպիսի մեծամեծ եւ կարեւոր շնորհքներէ. ձգելու է ալ սիրելի եղբարք ձգելու այն Պօղոսեան և Ապօղոսեան նախապաշարեալ ու ազգակործան գաղափարները, և անկողմնակալ՝ սուրբ ու մաքուր ոգւով դարձուցանելու ենք ամենքս 'ի միասին մեր ակնարկը դէպ 'ի այն երկիրը՝ և դէպ 'ի այն Աթոռը, ուր որ հնարին կ'լինի մեզ դժբաղդ Հայոցս զարգանալ և յառաջադիմել 'ի պէս պէս ուսմունս և 'ի կրթութիւնս. և վերջապէս ընելու ենք ինչ որ ընել պէտք է, ջանալու աշխատելու և մինչև իսկ մեռնելու եմք կենսական և ազատ ապագայ մը պատրաստելու համար Հայ սերընդեան՝ քաղաքակիրթ և ուսեալ քաջ ու արի անդամներ հասցունելու համար, իսկ եթէ տակաւին չըսթափինք, և շատ անդամներ տեսնուած փորձերէն օգուտ քաղել չուզենք, և դարձեալ միակողմանի կուսակցական ոգւով և անձնական կրիւք խորհմբ, ու դործեմք խօսիմք, ո՜հ, ցաւօք սրտի կ'պարտաւորիմք ըսել թէ՝ ալ այսուհետև մահ և կորուստ է բարոյապէս մեր բաժինն, և ոչ այլ ինչ . . . ալ ասկեց աւելին չ'կրնալով դրաւոր կերպիւ խօսիլ՝ լռութեամբ կ'ուզեմք մեծ և ազգու դաս մը տալ ամեն անոնց, որք կարող և փորձեն դերիմաստ ոգւով թաղձեալ սրտերու միակ թարգմանն բլլալ . . .

Օն հապա ազնիւ ընթերցողք, կ'աղաչեմք որ խորին ուշադրութեամբ կարդայ զսոյն իսկ վշտալի տեղեկան՝ և ոչ հարեւանցի, և մանաւանդ նկատողութեան արժանի սոյն վերջաբան տողերս, որք են առ Ձեզ մի ազդարար և զարթուցիչ։

Զ.ԽԷԼԿԷՕ

17 Նոյեմբեր 1880

Խմբագրապետ,

Հաճեցէք հետեւեալ ազդը ձեր ազգանուէր թերթին մէջ հրատարակել և ընդունել մեր յարգանաց հաւաստին, զոր այս առթիւ ձեզ մատուցանել կը փութամ.

Խորհրդական Դատական գործոց

Ս. Աշնաւոր

ԱԶԳ

Ազգային Կեդրոնական Դատարանի Ամուսնական և Անհատական սենեակներու անդամոց ընտրութիւնն ամբողջացած ըլլալով, նոյն սենեակներն արդէն իրենց դիւաններն կազմած և իրենց յանձնարարեալ գործոց կարգադրութեանը ձեռնարկած են։ Նոյնպէս Վարչական սենեկի անդամոց ընտրութիւնն ալ աւարտած լինելով, յառաջիկայ ուրբաթ օր ի Նիստ հրաւիրուած են,

Ուստի այն ամեն ազգայինք՝ որ այս Սենեկաց վերաբերեալ դատակամ խնդիր ունին և կուզեն տեղեկութիւն ունենալ թէ ո՞ր Սենեկին յանձնուած է իրենց խնդիրը, պէտք է դիմեն ի Պատրիարքարան առ ընդհանուր քարտուղարն Ազգային Դատական Տեսչութեան։

ՄՈՒԶԱԼԱ ՍԻՐԴԱԲԸ

1881 սէնէսի յունվար 13/25 ինճի բէնշէնպիհ կիւնիւ, սաաթ ալֆրանկա սապահբն օնու բատտէլէրինտէ, Մ. Բիթագ. Մուզալա նէզտինտէ միւսթախտէմ Տէմէթլիուս Լամպիքի, 3000 ատէտ լիրաեր Օսմանի պիսիրգաթ ղայպ օլմուշտուր։ Սարիդի մէրգումուն շէքլ ու սիմասընբն վասֆը շու վէճհ իլէ տիր։ Սինինի թագրիպա 35, պօեու օրթա, պըեբղբ գբսսա վէ քէսթանէ ըէնկինտէ, սագալը ֆավորի վէ այնի ըէնքտէն օլարագ, ազ սբդ, կէօզլէրի իրի վէ պիր ազ տիշարը չբգմբշ, սիմասը տէյիրմի, լէհճէսի կիւզէլ, թէնի բարլագ, սաչլարը դբչբրճբդ։ Մէրգում, սիրգաթը իճրա իթտիկի կիւն, սիեահ ըէնքլի վէ Իսգօչիալբլարա մախսուս օլարագ, գօեու ըէնքլի դուշագլը աարուս պիր գալբն բալթօ կիյինմիշ, վէ պաշբնա տաթի գալբն չուխատան եուվարլագ պիր շաբգա գէյմուշ պուլունմուշ տուր։

Մ. Մուզալա, պու խբրսբզբ պուլտուրանա վէ եախօտ նէրէտէ օլտուղունու խապէր վիրէնէ 300 Օսմանլբ լիրասբ վատ իթմէքտէ տիր։

ԷՄԲԷՐԻԱԼ

ՃԷՏԻՏ ԹԻԹԻՒՆ ՎԷ ՍԻԿԱՐԱ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

—o—

Գալսթատա Վօյվօտա սօգաղընտա Ն՝ 37

—o—

Միւճէտտէտէն թէէսսիս օլունան իշպու ֆապրիգա իտարէսի, սանաթտա հիւանի ըէգապէթ իճրասընտան տայիմա մուհասէնաթ հուսուլէ կէլտիկինէ իգնա օլուբ, վէ թիւթիւն խուսուսունտա քէսպ իտէպիմիշ օլտուղու թէճարիպի քէսիրէ իլէ միւճէրրէպ օլտուղունտան, պու քէրրէ ԷՄԲԷՐԻԱԼ նամընտա պիր ֆապրիգա թէէսսիս իյլէմիշ, վէ իշպու ֆապրիգաճրճէտի տին տիկէր թիւթիւն ֆապրիգալարը իչինտէ քէնտիսինէ լաճրգ սուրէթտէ պիր մէվզը իհրաղ իյլէեճէկինի մէէմուլ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Իշպու ֆապրիգա, մուգթէզայի սանաթ իւզրէ, միխթէլիֆ ճինսլէրտէն թիւթիւն վէ սիկարա հաղբրլատբգտան սոնրա, մաղազալարընը 1881 յունվար 5/17 տէն իթիպարէն բաղպէթլու էհալիէ քիւչատ իտէճէք օլտուղունտան, էհալիյի մէրգումէ թարաֆընտան հիւոնի սուրէթտէ գալուլիյյէթ պուլաճաղը մէէմուլ տուր։

ԻՏԱՐԷ

Պալէատէ իլանը կէօրիւլէն եէնի թիւթիւն ֆապրիգասը, նասըլ քի կէօրիւմէքտէ տիր, քէնտի թիւթիւնվէ սիկարալարընը կիւզէլճէկիյլէ, բիայէթլու միշթէրիլերինի մէՇՇուն գբլմագլբղը վատ իյլէմէքտէ օլտուղունտան, պիզ տախի տօսթլարբմբզ թարաֆընտան լաղբմ կէլէն բաղպէթ հիմմէթ օլունմասընը, արզու վէ տավէթ իտէրիզ։

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸՉԼԱՐ

(17)

եէտինտէ տիր։ Պու էվ տահա զիեատէ էմին տիր։

—Օնլարտան զիեատէ էմին տէյիլ իսէ տէ, անլէր գատար էմնկյյէթի վար տբր, տէեու ճէվապ վիրտի Սիժիսմնա թէպէսսիմէ։

—Վէլհասբլ, պէնիմ Կուաեանիլատա վագբ էմմ.քբմ, ալթուն մատէնի տամարբմ, գահվէ նէպաթթբմ, շէքէր վէ թիւթիւն գամբշլարբմ, էսիրլէրիմ, ֆապրիգալարբմ վէ իշ եիւզ պին ըէս հայվանաթբմ, հէբսինի եիկիրմի պէշ միլեօն ֆրանգ թագտիր իթմէ.քտէ.յիմ։

—Սէնէվի վարիտաթընբն մբգտարբ նէ՞ գատար տբր։

—Պէշ միլեօն ֆրանգ, իհթիմալի զիեատէ, է.քսի.ք տէ.յիլ։

—Պու զաեէթ պիւյիւ.ք պիր սէրվէթ տիր։ Իմտի, չիմտի պէն պու թաֆսիլաթ վէ թէֆէրրուաթը գալէմէ ալբրբմ, վէ պու նօթանը, սանտբղբմտա, վասիեէթնամէնին եանընտա սագլարբմ։

—Պու խուսուս սանա բաճի տիր, վէ պու պապտէ սէն էմրի պասիրէթին իւզրէ հարէ.քէթլէ, ասլա գուսուրտա պուլունմաեաճաղընա էմինիմ։ Լա.քին սէն նէ՞ վագբթ կիտէճէ.քսին։

—Գուպա ճէզիրէսինտէ թէովիյէ իտէճէ.ք պազը իշլէրիմ պուլունտուղունտան, ճէզիրէյի մէզքիւրէեէ միւթէվէճճիհէն եարբն սապահ Սան Ժէրմանա կիտէճէյիմ։ Օրատան տախի Հավբբեա եօլճու օլտճաղբմ։

Պու արալբգ տայիրէնին դաբուսու չալընբպ, Ռիչար Պէրնիէ,

—Կի՛ռինիզ, տէեու էմր իթտի։

Գարու աչբլտբ, վէ էշի.ք իւզէրինտէ զաեէթ կիւզէլ, վէ ըէնկի պիր տէրէճէ թունճա չալար պիր գբզ զահիր օլտուղունտան, Սիժիսմնա Լբրոյ թէճճիւպլէ մէզպուրէեէ նազար գբլտբ։

—Նէ՞ վար տբր, Տօլօրէս, տէեու սիւալ իթտի Մ. Պէրնիէ։

—Մի՛սիս Ռիչար, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գբզ, թաթար կիթմէկէ հաղբր օլուպ, պիր տէֆա սիղի կէօրմէ.ք արզուսինտէ տիր։

—Գբ՛զբմ, սէյլէ քի կէլիեօրում։

—Բէ.ք իյի, էֆէնտիմ։

Տօլօրէս տիշարը չբգտբ։

Մէզպուրէ գաբուեու գաբար գաբամաղ, գասէմ քեաթիպի եիւքսէ.ք սէտա իյէ,

—Պու գբզ .քի՛մ տիր, տէեու սիւալ իթտի։

—Թէշէպպիւսաթը պաշա չբգմատբզբ ճիհէթլէ, պունտան չէնտմահ ագտէմ քէտէրինտէն նաչի վէֆաթ իթմիշ օլան պիր Իսբանեօլ սահիպ նէպաթաթբն էօ.քսիւզ գբզբ տբր։

—Գօրաեա նէ տէրէճէ պէնզէտիկինէ տիգգաթ իթտի՞ն մի։

—Էվվէթ, վէ հաթթա մէզպուրէ անբն թասվիրի հաեաթիսի տիր։ Էկէրչի Ի.քիսի տախի այնի էլպիսէլէրի կկյինսէլէր, պիրի պիրլէրինտէն հէման ասլա թէֆրիգ օլունմազլար։

—Սէն պու ֆէվգէլատէ միւշապհէթէ նէ՞ մանէա վէրիրսին։

—Պունուն մանէասբ բէ.ք թապիի տիր։ Շէօյլէ քի, Տօլօրէսին վալիտէսի ժիւտիթ, Նօէմինին հէմշիրէսի իտի։

—Պինապէրին Տօլօրէս սէնին գբզլարբնբն հալա գբզբ տբր։

—Թապիաթիյլէ, վէ պու հայտէ պէն քէնտիսինէ ալէգատար պուլունմագտաեբմ, հաթթա մէզպուրէյի, բէտէրինին վէֆաթընտան սօնրա, նէզտիմէ գապուլ իյլէտիկիմտէն, չիմտի պիզիմէ պիրլի.քտէ քեաժիլէն միւսաֆի պիր սուրէթտէ եաշամագտա տբր։ Էկէրչի պու ռապահ գահվալթբտա քէնտիսինի կէօրմէտին իսէ, սէպէպի շու տուրքի, այէսսապահ, էմնա.քբմբն պիր ուճունտա պուլունան խասթալարբ զիեարէթէ կիթմիշ իտի։ Տօլօրէս վէ Գօրա, միւսթէմի.քեաթբն սահիհէն մայրապետլէրի սիրլէր։

—Սէն պու գբզբ բէ.ք չօգ թագտիր իտիեօրսուն։

—Էվվէթ, բէ.ք չօգ, չիւն.քի մէզպուրէ թաթլբ վէ էյի պիր գբզ տբր, վէ զաեէթ մէրհամէթլի տիր։

—Պէօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, վասիեէթնամէնտէ պու գբզբ նի՞չին ունութտուն։

—Զիւնքի, Գօրա, Գարմէն վէ Մարի մէզպուրէյի բէ.ք զիեատէ սէվիպ, վէ մուավէնէթլէրինի ասլա տիրիլ իթմէեէճէ.քլէրինտէն, իսմինին վասիեէթնամէտէ զի.քբ ուչբնտա ասլա լիւզում եօգ իտի։

—Էյ պու գբզ հի՛ռբբ միւ տիւր։

—Խա՛յբ, ֆագաթ պունտա նէ՞ պէ.յիս վար տբր։ Զիրա մէրգումէ .քէնտի էսիր օլտուղունու պիլէ պիլմէզ, վէ պունտան պաշգա, .քէնտի էսիր օլմասբ տա, .քէնտիսինտէ ասլա իզթիրապբ մուճիպ օլմազ։ Հէր նէ հալ իսէ, պու գատտբ միւ.քեալէմէ .քեաֆի տիր, թաթար պէնի պէ.քլէեօր։

Պու վէճհ իլէ, մէրգուման ի.քի շախսլար մէզ.քիւբ տայիրէ.յի թէր.ք պիրլէ, մուխապէրաթա հասբ ի.տիրմիշ օլան տայիրէեէ կիրտիլէր։

Թաթարբն չիֆթլի.քեաթ սահիպինէ վագբ օլան սիւալլէրիյլէ մէրգում թարաֆընտան վէրիլէն իյզահաթ, պիր գաչ տագբդա իմթիտատ իտիպ, պատէհու թահրիրաթլար Կուաեանիլաեա կէօնտէրիլտի, օրատան տախի նիզամբը բօսթա իլէ Բօրթօ Ռիգօեա սէվգ իտիլէճէ.ք իտի։

Սիժիսմնա Լբրոյ, Ռիչար Պէրնիէնին էպնիեէսինտէ կէօրտիւկիւ լինթիզամտան վէ հէր թարաֆճա իճրա իտիլէկէլէն տայիմի ղայրէթտէն տօլաեբ թէճճիւպ իթմէ.քտէ իտի։

Օն գատար հիւրբ օլան մէմուրիյն պիլա ֆասլա տէֆթէր թուրթմագլա մէշղուլ իտիլէր։

Շէ.քէր ֆապրիգալարընտա, վագթիյլէ էօ.քիւզլէր իլէ իճրա իտիլէն միւշքիւլ խբտմէթ եէրինէ գայիմ օլուպ, իխթիրաաթը ճէտիտէտէն պուլունան պուհարլբ թուլումպալար իլէ կիճէ վէ կիւնտիւզ տէյիրմէնլէր տէօնմէ.քտէ իտիլէր։

Ախբրլարտա, էվրօբանբն հէր թարաֆընա կէօնտէրիլմէքլիկէ հազբբ վէ ամատէ օլարագ, զաեէթ կիւզէլ հայվանլար պուլունուպ, տիգգաթ վէ իհթիմամէ պէսլէնիլմիշ օլան գալբն սաման տէօշէմէլէրի սեեագլարբ ալթընտա չբղնամագտա իտիլէր։ Պունլարբն նաֆագալարբ պօլ վէ թէմիզ վար իտի։

Մաղազալար իսէ, բամուգ պալեալարբ, թիւթիւն վէ շէ.քէր վէ բօմ վէ շէ.քէր բագբոբ ֆբչբլարբյա տօլու իտի։

Հէր թարաֆտա, տէօրթ աթլու վէ շէ.քէր գամբշբյա պուղտայ եիւ.քլիւ արապալար պուլունմագտա վէ .քէսրէթլէ հիւրբ վէ արապ .քէօլէ խբզմէթ.քեարլար, ասլա չաշբրմագսբզբն կիտիպ կէլմէ.քտէ, չալբշմագտա, վէ հէմ տախի պէսթէլէր օգունմագտա իտիլէր։ Բեաֆիֆէսի տախի մէսուտ զանն օլուն-

---

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԻԼԻԿԵՑԻ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴՈՑ ԱՐԴԱՐԱՑԻ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

(Մանր-Դիշն 4565 ԹՎԻ ՆԻՍԱՆԻ ԹՎԻՆ)

Վերջապէս Ս. Երուսաղէմի Աթոռը փրկչական, առաքելական և հայրապետական ամենաբարձր դիրք մ'ունենալով իրաւամբ կ'արժէ որ Ազգ. Ընդ.հանուր Հայրապետութեան մեծ և փառաւոր գահը հոն հաստատուի, և «օրէնք ի Սիոնէ ելցէն» բառածին համեմատ՝ Ս. Երուսաղէմ Քրիստոնէական Ս. Հաւատոյ հիմ և աղբիւր համարուած է և կը համարուի միշտ, և քանի որ հայրապետական Աթոռն ալ նոյն Ս. Հաւատոյ ծաւալման կեդրոն՝ միջոց և կրօնական գործիքն ըսել է, ուստի արժան և վայելուչ է որ ուղղակի ի Ս. Երուսաղէմ հաստատուի նոյն սուրբ և ընդհանրական Աթոռը և միացեալ հայրապետութիւնը և ոչ յայլ ուրեք, և այս մասին մեք Կիլիկեցիքս մեր Ս. Կաթողիկոսն սոյն հանրաօգուտ տնօրէնութեան՝ որոշման և տրամադրութեան հաճեցնելու համար քսան ամենայնի կ'խօստանամք և կ'երաշխաւորեմք իսկ, եթէ միւս Աթոռոց Ս. Գոհակալաց եւս հաճութիւնը ստանալու երաշխաւորեն նոցա կուսակից ամեն մէկ խումբերն, պաշտօնական և անպաշտօն, երեւելի եւ աներեւոյթ անձերը, եւ ահա ամեն բանէն աւելի սոյն ամենակարեւոր ամենաօգտակար նուրբ եւ փափուկ կէտը կ'յանձնեմ ճշմարիտ ազգասիրաց, եւ ճշմարիտ Հայու անուն՝ արիւն եւ զգացում կարող ողջամիտ անձանց խորին եւ խոհեմ ուշադրութեան . . .

Իսկ եթէ ազգը այժմ սոյն երեք կաթողիկոսութիւնները ի մի ձուլելու խնդրոյն մէջ դժուարութիւններ կ'տեսնէ, եւ կամ տակաւին կանխահաս կ'նկատէ զայն, գոնէ սա խեղճ Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան պէտք եղած կարեւորութիւնը տալու է ըստ արժանոյն, եկամուտի հաստատուն աղբիւրներ գոյացնելու համար հոգ տանելու է, վասն զի յայտ իսկ է որ լոկ խօսքով կաթողիկոսութիւն եւ Աթոռ չ'կառավարուիր, եթէ կուզէ ազգը զայն իր նախնի շքեղութեան վերածել՝ իրական կերպով փառաւորելու է նորա ներկայ անշուք դիրքը նիւթապէս եւ բարոյապէս ամեն մէկ բարեմասութեամբ պայծառացնելով, 'ի մի բան՝ յ'անուանականէն իրական կաթուղիկոսութեան մը վերածելու է զայն, որպէս զի իւր նախնական փառքը ու շուքը գտնելով՝ կարող լինի վիճակային դժբախտ ժողովրդեան բարեկարգութիւն և յառաջադիմութեան պայծառ ապագայ մը նախապատրաստել, ուսումնազուրկ մանկտւոյն ուսումն և կրթութիւն ծաւալել, եւ համայն ազգիս հանրաօգուտ յոյսը եւ փափաքը պսակելու ջան ի կուրծ աշխատիլ . . :

Արդ՝ 'ի խորոց սրտի կ'աղաչեմք ցաւագին ըսելով թէ՝ Աստուած իմ Յիսուս մինչեւ ե՞րբ արդեօք պիտի շարունակէ այս Կիլիկիոյ թշուառ Աթոռոյն արդի անկեալ դրութիւնը, մինչդեռ մեր ազգը կրօնական ազգ մ'է, եւ ոչ քաղաքական, միթէ չա՞տ է ասանկ կրօնական ազգի մը համար Տաճկաստանի մէջ, եւ այն ալ Կիլիկիոյ պէս նշանաւոր տեղ մը բարեկարգ՝ ճոխ եւ պայծառ կաթողիկոսարան մ'ունենալ. ալ չենք գիտեր թէ մինչեւ ե՞րբ այն աշակողմեան եւ ձախակողմեան, լուսաւորեալ եւ խաւարեալ ազգաւեր կուսակցութեանց խել մը անոտի ու շահասիրական վէճերով զբաղեալ պիտի զրկուի ազգը այսպիսի մեծամեծ եւ կարեւոր շնորհքներէ. ձգելու է ալ սիրելի եղբարք ձգելու այն Պօղոսեան և Ապօղոսեան նախապաշարեալ ու ազգակործան գաղափարները, և անկողմնակալ՝ սուրբ ու մաքուր ոգւով դարձուցանելու ենք ամենքս 'ի միասին մեր ակնարկը դէպ 'ի այն երկիրը՝ և դէպ 'ի այն Աթոռը, ուր որ հնարին կ'լինի մեզ դժբաղդ Հայոցս զարգանալ և յառաջադիմել 'ի պէս պէս ուսմունս և 'ի կրթութիւնս. և վերջապէս ընելու ենք ինչ որ ընել պէտք է, ջանալու աշխատելու և մինչև իսկ մեռնելու եմք կենսական և ազատ ապագայ մը պատրաստելու համար Հայ սերընդեան՝ քաղաքակիրթ և ուսեալ քաջ ու արի անդամներ հասցունելու համար, իսկ եթէ տակաւին չըսթափինք, և շատ անդամներ տեսնուած փորձերէն օգուտ քաղել չուզենք, և դարձեալ միակողմանի կուսակցական ոգւով և անձնական կրիւք խորհմբ, ու դործեմք խօսիմք, ո՜հ, ցաւօք սրտի կ'պարտաւորիմք ըսել թէ՝ ալ այսուհետև մահ և կորուստ է բարոյապէս մեր բաժինն, և ոչ այլ ինչ . . . ալ ասկեց աւելին չ'կրնալով դրաւոր կերպիւ խօսիլ՝ լռութեամբ կ'ուզեմք մեծ և ազգու դաս մը տալ ամեն անոնց, որք կարող և փորձեն դերիմաստ ոգւով թաղձեալ սրտերու միակ թարգմանն բլլալ . . .

Օն հապա ազնիւ ընթերցողք, կ'աղաչեմք որ խորին ուշադրութեամբ կարդայ զսոյն իսկ վշտալի տեղեկան՝ և ոչ հարեւանցի, և մանաւանդ նկատողութեան արժանի սոյն վերջաբան տողերս, որք են առ Ձեզ մի ազդարար և զարթուցիչ։

Զ.ԽԷԼԿԷՕ

17 Նոյեմբեր 1880

Խմբագրապետ,

Հաճեցէք հետեւեալ ազդը ձեր ազգանուէր թերթին մէջ հրատարակել և ընդունել մեր յարգանաց հաւաստին, զոր այս առթիւ ձեզ մատուցանել կը փութամ.

Խորհրդական Դատական գործոց

Ս. Աշնաւոր

ԱԶԳ

Ազգային Կեդրոնական Դատարանի Ամուսնական և Անհատական սենեակներու անդամոց ընտրութիւնն ամբողջացած ըլլալով, նոյն սենեակներն արդէն իրենց դիւաններն կազմած և իրենց յանձնարարեալ գործոց կարգադրութեանը ձեռնարկած են։ Նոյնպէս Վարչական սենեկի անդամոց ընտրութիւնն ալ աւարտած լինելով, յառաջիկայ ուրբաթ օր ի Նիստ հրաւիրուած են,

Ուստի այն ամեն ազգայինք՝ որ այս Սենեկաց վերաբերեալ դատակամ խնդիր ունին և կուզեն տեղեկութիւն ունենալ թէ ո՞ր Սենեկին յանձնուած է իրենց խնդիրը, պէտք է դիմեն ի Պատրիարքարան առ ընդհանուր քարտուղարն Ազգային Դատական Տեսչութեան։

ՄՈՒԶԱԼԱ ՍԻՐԴԱԲԸ

1881 սէնէսի յունվար 13/25 ինճի բէնշէնպիհ կիւնիւ, սաաթ ալֆրանկա սապահբն օնու բատտէլէրինտէ, Մ. Բիթագ. Մուզալա նէզտինտէ միւսթախտէմ Տէմէթլիուս Լամպիքի, 3000 ատէտ լիրաեր Օսմանի պիսիրգաթ ղայպ օլմուշտուր։ Սարիդի մէրգումուն շէքլ ու սիմասընբն վասֆը շու վէճհ իլէ տիր։ Սինինի թագրիպա 35, պօեու օրթա, պըեբղբ գբսսա վէ քէսթանէ ըէնկինտէ, սագալը ֆավորի վէ այնի ըէնքտէն օլարագ, ազ սբդ, կէօզլէրի իրի վէ պիր ազ տիշարը չբգմբշ, սիմասը տէյիրմի, լէհճէսի կիւզէլ, թէնի բարլագ, սաչլարը դբչբրճբդ։ Մէրգում, սիրգաթը իճրա իթտիկի կիւն, սիեահ ըէնքլի վէ Իսգօչիալբլարա մախսուս օլարագ, գօեու ըէնքլի դուշագլը աարուս պիր գալբն բալթօ կիյինմիշ, վէ պաշբնա տաթի գալբն չուխատան եուվարլագ պիր շաբգա գէյմուշ պուլունմուշ տուր։

Մ. Մուզալա, պու խբրսբզբ պուլտուրանա վէ եախօտ նէրէտէ օլտուղունու խապէր վիրէնէ 300 Օսմանլբ լիրասբ վատ իթմէքտէ տիր։

ԻԼԱՆԱԹ

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՄԱԵՈՒՆՏԱՆ

Էվգաֆը հիմաեուն խաղինէսինտէ, պէհէր կիւն մէզաա օրունմադ՝ տա օրան աթի իւզրիքը մահկուլաթը, մուայեէն օրան տէօրթ հաֆթա միւատէթ իրանընտան, պիրինճի հաֆթասը օրան իչպու պին իքի եիւզ տօղտան ալթը սէնէսի չուպաթը իքինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, պիր հաֆթա զարֆընտա միւզայիտէլերի իճրա դէլընտաղընտան, թալիպ օրանլարը, էյեամբ մէղքիւրէտէ մահկուլաթ տայիրէսինէ կէլիպ, գէյմէթի մուխամմինէնին աշէրինէ միւսաբի բէյ ադճէսինի թէտլիմի խաղինէ իտէրէք, միւզայիտէսինտէ պուլունմալարը լազըմ կէլէճէկի, վէ բէյ ադճէսինէ վէ մուաճէլէեէ մահսուպէն, սուրէթ վէ սէրիի դապուլ օրունմամաճաղը, պիրինճի տէֆա օրարադ իլան վէ իսթար դէլընը։

3 վէ 5 · · 41667 · · 30,000, Ուզուն չարշըսա, Պէզազ ճէտիա մահէլլէսինտէ, Այնալը խան սօղաղընտա, 170 ղիրա արսատա իքի օտա, վէ տիկէր ալթը պապ պէքեար օտալարը, վէ իքի մահզէն, չէհրի 560 ղրշ. քիրալը պիր պապ ֆուրունուն տէրունինտէ միւսթէդար չէօրէքճի կէտիկինէն 120 սէհիմ իթիարբը յա եէթմիշ սէհիմի, վէ միւլքիւնիւն սիւլիւս հիսսէսի վէ պէքեար օտալարընը տախի սիւլիւս հիսսէլերի։

· · 15,000 · · · · Ալի պէյ դարիեէսինտէ, Դըլ քէօրիւսիւ վէ Բեաղչախանէ ճատտէսինտէ, պէր մուճիպի խարիթա 16,528 ղիրա պիր ղըթա արսայի հալիեէ։

8 · · 20,000 · · 14,000, Պէշիքթաշտա, Ճիհաննիւմա մահէլլէսինտէ, Սէրէնճէ պէյ եօղուշունտա, 360 ղիրա արսատա մէպնի ալթը օտա, վէ պիր սուֆա, վէ պիր գուեու, վէ պիր քիլէր, վէ 700 ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնղիլին նըսֆ հիսսէսի։

174 վէ 176 վէ 178 · · 17,500 · · · · Զէյրեք գուրպինտէ, Հօճա Խալիլ աթթար մահէլլէսինտէ, Դաբանը տադրդ ճատտէսինտէ, տօղտան ղիրա արսատա մէպնի, ֆէվգընտա իւչ օտա, վէ դահվէխանէ իթթիսալինտէ էթմէքճի տիւքքեանընընը նըսֆ կէտիկի իլէ միւլքիւնիւն սիւլիւսան հիսսէլերի։

7 · · 10,000 · · · · Դօճա Մուսթաֆա բաշատա, Սէյիտ Էօմէր մահէլլէսինտէ, Սէյիտ Էօմէր օտալարը տօղաղընտա 120 ղիրա արսատա մէպնի տէօրթ օտա, վէ իքի սուֆա, վէ պիր գուեու, վէ 750 ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնղիլ։

· · 8000 · · · · Ալի պէյ դարիեէսի հուսուսունտա, Բեաղչախանէ ճատտէսինտէ, պէր մուճիպի խարիթա 8,750 ղիրա պիր ղըթա արսայի հալիեէ։

· · 5,000 · · · · Եինէ մահէլլէյի մէղքիւրէտէ, պէր մուճիպի խարիթա, 5330 ղիրա պիր ղըթա արսայի հալիեէ։

11 · · 5,000 · · 3,000, Պօղազ իչինտէ, Գանլըճա գարիեէսինտէ, Ֆիքիր թէրէսի սօղաղընտա, սէքսէն ղիրա արսատա մէպնի իւչ օտա, վէ պիր սուֆա, վէ պիր գուեու, վէ 25 ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնղիլ։

22 · · 1,000 · · 800, Խասքէօյտէ, Բիրի բաշա մահէլլէսինտէ, ղըրդ ղիրա արսատա մէպնի իքի օտա։ վէ պէշ ղիրա պաղչէ մահէլլի, չէհրի եիկիրմի ղրշ. քիրալը ախշապ վէ խարապ պիր պապ մէնղիլին նըսֆ հիսսէսի։

53 · · 5,000 · · · · Իւսկիւտարտա, Տէպպաղլար մահէլլէսինտէ. Սէլիմ բաշա ճատտէսինտէ, տէրունինտէ ասլաշ պիր օտաեը միւշթէմիլ թախմինա 500 ղիրա պիր ղըթա արսանընն պիտիթիւնիւ։

4 · · 2,000 · · · · Իւսկիւտարտա, Սօլաղ Սինան մահէլլէսինտէ, Զըղմաղ եէնի օտալար սօղաղընտա, ալթմըշ ղիրա արսատա մէպնի պիր օտա, վէ պիր սուֆա, վէ միւշթէրէք պիր մանլ, վէ ալթմըշ ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնղիլ։

10 · · 1,000 · · · · Թօբ դաբուսունտա, Իսկէնտէր ագա մահէլլէսինտէ, Բիւյիւք Սէրայ Մէյտանը սօղաղընտա, ալթմըշ ղիրա արսատա մէպնի պիր օտաեը միւշթէմիլ պիր պապ մէնղիլ։

112 · · 1000 · · · · Զարշուլի քէպիրտէ, Բէսէճիլէր ճատտէսինտէ, օն ղիրա արսատա մէպնի, չէհրի ալթմըշ ղուրուշ քիրալը պիր պապ դըլաբանճը տիւքքեանընընն սէքիզ հիսսէտէն պիր հիսսէ կէտիկի իլէ միւլքիւնիւն օն ալթը հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

10 · · 1,200 · · · · Եէնի պաղչէ դուրպինտէ, Դարապաշ մահէլլէսինտէ, Զըզմաղ դաշըդճը սօղաղընտա, էլլի ղիրա արսատա մէպնի պիր օտա, վէ ալթմըշ ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնղիլ։

114 · · 2,500 · · · · Էյիրնէ գաբուսունտա, Հաճի Մուհիէտտին մահէլլէսինտէ, Ադը չէշմէ ճատտէսինտէ, 25 ղիրա արսատա մէպնի, չէհրի գըրդ ղրշ. քիրալը պիր պապ խաֆաֆ տիւքքեանը կէտիկինին նըսֆ հիսսէսի։

105 · · 160 · · 200, Դատբրկա վիմանը գուրպինտէ, Զատբրճը Ահմէտ Զէյնէպի մահէլլէսինտէ, Պալի բաշա ճատտէսինտէ, եիրկիրմի պէշ ղիրա պիր ղըթա ալթթար տիւքքեանընընն արսատընն պէշ հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

12 · · 1,750 · · 1,500, Պաղչէ գաբուսու գուրպինտէ, Զէյնէպի օղլու Սլաէտտին մահէլլէսինտէ, Ծապանճու խանը ճատտէսինտէ, 130 ղիրա արսատա մէպնի, չէհրի եիկիրմի ղրշ. քիրալը պօեաճը տիւքքեանը վերաբընտան մէֆրէզ տատալարդ մահէլլինին 27 հիսսէտէն պէշ հիսսէսի։

26 · · 5,000 · · · · Տավուտ բաշա մահէլլէսինտէ, Զուգուր չէշմէ սօղաղընտա, տօղսան ղիրա արսատա մէպնի իքի օտա, վէ պիր գուեու, վէ գըրդ ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնղիլ։

12 · · 4,500 · · · · Սիլիվրի դաբուսու գուրպինտէ, Խանճը Գարակէօղ մահէլլէսինտէ, Սիլիվրի գաբուսու ճատտէսինտէ, ալթմըշ ղիրա արսատա մէպնի վէ գըրդ ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ դահվէխանէ տիւքքեանընընն նըսֆ հիսսէսի։

36 · · 1,250 · · · · Սիլիվրի գաբուսու գուրպինտէ, Խանճը Գարակէօղ մահէլլէսինտէ, Սիլիվրի գաբուսու ճատտէսինտէ, եիրկիրմի ղիրա արսատա մէպնի, չէհրի օթուզ ղրշ. քիրալը պիր պապ սէֆերճի տիւքքեանընընն նըսֆ հիսսէսի։

35 · · 1000 · · · · Սիլիվրի գաբուսու գուրպինտէ, Խանճը Գարակէօղ մահէլլէսինտէ, Սիլիվրի գաբուսու ճատտէսինտէ, օթուզ ղիրա արսատա մէպնի, պիլա հավա միւլք մա կէտիք պիր պապ գահվէ տիւքքեանընընն նըսֆ հիսսէսի։

2 · · 8,000 · · · · Դասքմաչատա, Հաճի Խուսրէվ մահէլլէսինտէ, Ա. բապլար սօղաղընտա, եիւզ ղիրա արսատա մէպնի իւչ օտա, վէ իքի սուֆա, վէ պիր գուեու, վէ 750 ղիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնղիլ։

118 · · 10,000 · · · · Թահթա գալէատա, Հօճա Համզա մահէլլէսինտէ, Ուզուն չարշը ճատտէսինտէ, սէքսէն ղիրա արսատա մէպնի, ֆէվգընտա պիր օտաեը միւշթէմիլ պիր պապ սէպղէվաթճը տիւքքեանընընն 120 ադչէտէն օն ադչէսի։

Ղուբէպա խասթախանէսի իչին լիւզումու օրան 3 պին 900 պու գատար արշընն ֆրէնկ ալաճասընընը էսմանը, մէճիտիէ եիկիրմի ղրուշ օ. լարադ, մադպուզ սէնէտինին վիլուտինտէ իթա օրունմադ չարթը վէ չէրայիթի սայիրէ իլէ իճրա օրունան միւնադասասընտա, պէհէր արշընը 85 բարատա թալիպի լուհ. տէսինտէ պուլունաճաղընա, վէ իշպու չուպաթընը 5 ինճի կիւնիւ սաաթի 9 տա գատար վիրիլէճէկինէ պինատէն, նօղսանլըլէ իթաեէ թալիպ օրան թիւճճարընը, վադթը մէղքիւրտէն էվվէլ պէհէր կիւն Էվգաֆը հիմաեուն խաղինէսի էնճիւմէնինէ կէլմէլերի։ 1—3

Էվգաֆը հիմաեուն նէզարէթի ճէլիլէսի մահկուլաթ վէ պէյթ էլ մալ միւմէյիղի օրուպ, էրեեմ պիրինճի Տայիրէ թահսիլ մէէմուրու մուավինի պուլունան Խայրի էֆէնտինին նէզարէթի միւշարիէյհատա օրան տիւեունու մահքիմէսինին թէսվիեէսի իչին, էֆէնտիյի միւմիլէյհանընն միւթէասրրըֆ օրտուղու Բիւյիւք Աեասոֆիա մահէլլէսինտէ Թօբրադ սօղաղընտա, 13 նիւմէրօրու պիր պապ խանէ իլէ, Թահլէպէնտ մահէլլէսինտէ, Տէլիզ ադա սօղաղընտա, իքի նիւմէրօրու տիկէր պիր պապ խանէտէ օրան ըուպ հիսսէսի, վէ Զաթրատը դաբու ճատտէսինտէ, 15 վէ 17 նիւմէրօրու իքի պապ տիւքքեանլարը, իրանտան 15 կիւն սոնրա, ֆիւրուխթինէ թէչէպպիւս օրունաճաղը, Տէրիսատէթ մէրքէզի իճա տայիրէսինտէն իրան օրունուր։

CIGARETTES

AU CANNABIS INDICA

DE Grimault & Co.

ՍԻԿԱՐԷԹ

Օ ԳԱՆՆԱՊԻՍ ԷՆՏԻԴԱ

ՏԸ ԿՐԻՄՕԼ Է ԳՕՄ.

Թըգնէֆէսէ վէ կէօքիւս սըգընթըլարընա տայիր օրան իլէթլէր, չօղ տէֆա թէքէրրիւր իտէրլէր։ Պիր չէտիա սօուդ, պիր տիւմանը հավա, վէ պիր նէմլիք, մէղքիւր իլէթլէրին եէնիլէնմէսինէ քետֆի տիրլեր։ Թըգնէֆէս օլանլար, էկեր, էօյէ կիւնէրտէ վէ հալլերտէ, ագչամ սապահ, մէղքիւր սիկարատան պիրեր թանէ իչերեր իսէ, չօղ ագըսըրդ իտէրեր, զիրա, պու սիկարանը իսթիմալեյէ, նէֆէս արմադըդ կիւճլիկիւ, վէ թըգնէֆէսլիք, վէ սօղումագըդ, անինտէ տէֆ օլուր, վէ պղաղընը վէ միտէնին, վէ էմմալինին պօշալըդ թէմիզլենմէսինի գօլայլաթըրը, վէ էօքսիւրիկիւ թէսկին իտէր, վէ հեր նէվի սըգընթը մահվ օլարադ, քէյֆիպէ բահաթ ույգու ուեումաեա պաշլար։

ՍԳԱԼԲԻԼ ՄԷՏԻԳԱԼ

ELIXIR DIGESTIT DE PEPSINE

DE GRIMAULT ET Cie

ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԻԺԷՍԹԻՖ ՏԸ ԲԷՔՍԻՆ ՏԸ ԿՐԻՄՕԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ.

ԲԷՔՍԻՆ տէնիլէն մուալիճէ, միտէտտ թաամլարընն հազմ օրունմասընա մէտար օլմադըդ խասսէսինէ մալիք օլուպ, վէ սիւքլասթրիք թապիր օրունան պիր նէվի միտէ սուեու էքսիլտիկինտէ, անընն եէրինի թուճմադտա տըր։

Թաամը հազմ իթտիրիճի տիր։ Պուլանթըեա վէ միտէ էքշիմէսինէ, վէ սինիրճէ իլէթլերէ էյի տիր։

Միտէ չիշկինլիկինի, միտէ տէրիսինէ տայիր իսֆիւնէթլերի, պաղ աղրըսընը, վէ գարա ճիկէր աղրըլարընը տէֆ իտէր։

Պու իլաճ, համիլ գատընլարընն իսթիֆրաղտրը էօնիւնիւ ալտընը կիպ, իսթեեարլարա վէ խասթալըդտան գալգանլարա գուվվէթ վիրիճի տիր։

SIROP

DE QUIMQUINA FERRUCIMEUX

De Grimault et Cie

Բարիս էճզաճըլարընտան Կրիմօլ վէ Գումբանեասընընն Թէրթիպ ութմիշ օլտուղու Կուարանա նամ իշպու թօղունտան պիր բաքէթ, պիր ադ չէքէրլի սու իչինտէ էրիտիլպ իչիտիրքտէ, Մէյքն տէնիլէն պաշ աղրըսընը, վէ սինիր աղրըսընը, վէ սաայիր էն չէտիտ պաշ աղրըլարընը տէֆիտիտր։ Սանճրեա, իսհալա, վէ ամէլէ տախի բէջ ֆայիտէլի տիր։ Աֆիոն վէ պիսմութ կիպի գապըզըդ վիրիճի մուալիճէլէր եէրինէ, պու մուալիճէյին գուլլանըլմասը տահա իյիտիր, վէ հէմտէ գանը պիր եէրէ ճէմիթտիրմէզ։ Հէր գութուտա 12 բաքէթ պուլունուպ, իւզէրինտէ տախի Կրիմօլ վէ Գումբանեասընընն իմզասը վար տըր։

Սաթըլըր Պիւյիւք էճզախանէլէրտէ։

ՏԻԲԻԾ ՄԱԲԻՆԱԼԱԲԸ ԻԶԻՆ ԹԻՐԷ

Կլասկօտա Ճօն Գլարդէն գումբանեասընընն էն ալէտ վէ գավի մաքինա թիրէսի, պուրատա, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպուլ մաղազալարընընն քեռֆֆէսինտէ պուլունուպ թօքատան վէրարչա բարչա, սաթըն ալմադ խմթէեէնիլերին, Գալաթատա Վօյվոտա սօղաղընտա 13 նիւմէրօրու մաղազաեա, վէ Իսթանպօլատա Հաճի Բէօյէք ճամիսինտէ 64 նիւմէրօրու մաղազաեա միւրաճաաթ իթմէլերի։

Պիւյիւք աճէնթօ

Էմ. Ժ. Մէրճանօֆ

Թարգմանեց Մարտիրոս Մարտիրոսեան Մ. Պոլսոյ

Նորայրի Գազիերէն—Հայերէն Բառարանին 38երորդ թերթը ևս հրատարակեցաւ։ Առ այժմ կանոնաւոր կերպով շաբաթը մէկ թերթ պիտի ելնէ. իւրաքանչիւր թերթի գինն է 60 փարա արծաթ։ Գլխաւոր մթերանոցն է Ֆրէնկեան գրավաճառանոցը, Ուզուն չարշը, թիւ 362. կը գտնուի նաև տեղն Հայ գրավաճառաց քով, Արշակ էֆէնտիի թըղթավաճառանոցը ի Գալաթիա, և Վայսի քով ի մեծ փողոցն Բերայի։

ՄԱՆՈՒԿ ԶՈՀԵՐ

ԿՍՄ

ԿՈՐՍՈՒՆԾ ՏԱՂԱՆԴՆԵՐ

ԳԻՆ 60 ՓԱՐԱՅ

Կը ծախուի Ց. Դավաֆեանի գրատունները 'ի Զագմաղճըլար թիւ 20 և 'ի Բիւրքճի խան վարի յարկ թիւ 23։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՓԻՏԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 14 Փետր.

Ինկլիզ	գոնսոլիտ	98-15/16
Էսհամը	Ռումուիկ աչըլը	13-3/8
»	» գարանտը	13-1/2
1865	Իսթիգրաղը	14-1/4
1869	»	14-5/8
1871	»	72-3/4
1872	(Պօնտիւ Թրէզօր)	25-
1873	»	13-7/8
Օսմանլը	Պանգասը	12-5/8
Ռուսիա	Իսթիգրաղը 1873	90-3/4
Մըսըր	Իսթիգրաղը պիրլէշմիշ	71-1/4
»	Իմթիեազը (շըմէնտը.)	94-
Տէվլէթը	Ալիէնին 1877 Իսթիգրաղը	86-1/2
Տարբա	սանիէ	73-1/2
Մըսըրըն	Բոչիտ Իսթիգրաղը	94-
1877	Մաճարիսթան Էսհամը	92-1/8
Դամպիս	Բարիզ 3 այ վատէ	

Բարիս, 14 փետր.

Տրանսրզ	ֆոնտսու 3 %	84-05
»	» 3 %	119-45
Էսհամը	Ռումուիկ աչըլտը	13-65
»	» գարանտը	13-67 1/2
1865	Իսթիգրաղը	76-
1869	»	72-
1873	»	69-
Ռումէլի	շըմէնտը. Թահվիլա.	51-50
Օսմանլը	Պանգասը	372-50
Դրէտի	Լիոնէ	1082-50
Ռուս	ֆոնտսու 5 % (1877	95-7/8
Ռուսիանըն	Շարք Իսթիգրաղը	62-
Իթալիա	ֆոնտսու	88-50
Մըսըր	Իսթիգ. պիրլէշմիշ	362-50
Իսբանեա	Խարիճի Իսթիգրաղը	21-1/2
Դամպիս	Լօնտրա իւզէրինէ	25-36

Բարիս, (Պուլվար) 14 փետր.

Ֆրանսրզ	ֆոնտսու 3 %	119-48 3/4
Էսհամը	Ռումուիկ	13-77 1/2

Վիէննա, 14 փետր.

Լօնտրա	իւզէրինէ գամպիա	118-75
Ռումէլի	աէմիր եօլ թահվիլաթը	23-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ռում.	փեսրվ. 2 ադլմ. գր.	14-27
» »	փեսրվ. 3 սպհ. աչ.	14-25
» »	Էն եիւքսէք	14-28
» »	Էն աչաղը	14-25
» »	Սաաթ 5 տէ	14-27
1863	Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	70-
1865	» » 6 % ֆ.	71-
1869	» (Բինար) 6 % ֆ.	70-
1872	» (Պօն տիւ Թրէզօր	22-1/2
1873	» (Բինար) 6 % ֆ.	67-
Ռումէլի	շըմէնտրֆէր	50-3/4
Բաքու	ղուրուշ	11-
Հէվալէսիզ	»	15-
Ագչէ	ֆայիզի %	09-

ԱԳՈՒՈՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹ

Գրէտի ժէնէրալ 6 %	3- 24
Սօսիէթէ ժէն 6 %	4- 10
Իսթանպօլ Պանգասը	8- 30
Սօսիէթէ Օթման	3- 10
Թրամվայ 5 %	555-
Լավրիօմ (մատէն)	110-
Ակսիոնլարտա իշ եօղ	

ԱԳՋԵԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկլիզ լիրասը	110-
Ֆրանսզ ալթունու	87-22
Բօլ	90-10
Գրիմից ալթունու	51-25
Պէեազ մէճիտիյէ	107-35
Մէթալիք	210-
Պէշլիք	212-
Ալթըլդ	129-1/2
Պագըր	
Գարպոն գայիմէսի գարիք	871-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1140-
Էն աչաղը	1480-
Սաաթ 5 տէ	1140-

---

(1) Ճիմլէլերին Էվվէլլերինտէ իւք հիզատէ պուլունան բագամիր, մահկուլաթըն նիւմէրօրարընը, վէ իքինճի հիզատաքիլէր գըյմէթի մուխամմինէլերինի, վէ իւչիւնճիւ հիզատաքիլէր տախի պէտէլի միւզայիտէլերինի պիլտիրմէքտէ տիրլեր։